

Programmabegroting 2017

Programmabegroting 2017

Definitief concept

Versie 0.2 , 06-04-2016

Voorwoord

Hierbij presenteren wij u de programmabegroting van Veiligheidsregio Twente, voor het dienstjaar 2017. In de programmabegroting zijn de ambities van de organisatie beschreven langs een drietal “W-vragen”: wat willen we bereiken, wat doen we ervoor en wat gaat het kosten. Deze vragen zijn kernachtig beantwoord. U treft dus geen volledige opsomming van taken aan, maar een uiteenzetting van de speerpunten van beleid voor het jaar 2017.

De organisatie onderscheidt een viertal programma's: Multidisciplinaire onderwerpen, Brandweer, GHOR, en Gemeenten. Deze indeling sluit aan op de structuur van de organisatie. De ambities per programma zijn beschreven op een wijze die past bij het ontwikkelingsstadium van de desbetreffende kolommen en zijn zoveel mogelijk SMART-geformuleerd. Dit maakt het mogelijk om verantwoording af te leggen over het resultaat en waar nodig bij te sturen.

Rekening houdend met de landelijke uitgangspunten en ontwikkelingen, het regionaal risicoprofiel en de wettelijke kaders, heeft Veiligheidsregio Twente in het Beleidsplan 2016 – 2019 een aantal strategische beleidsdoelstellingen geformuleerd, welke ook voor het jaar 2017 centraal staan :

1. Innovatie als uitgangspunt van ons denken en doen
2. Goede informatievoorziening
3. Anticiperen op en faciliteren van ontwikkelingen in de samenleving
4. Een op de samenleving toegeruste crisisorganisatie
5. Samenwerking zoeken en intensiveren.

In de programmabegroting zijn naast een beknopte uiteenzetting van de going-concern taken van de organisatie ook de speerpunten van beleid, zoals verwoord in het Beleidsplan 2016 – 2019, verder geconcretiseerd. Centraal staat daarbij de veiligheid van degenen die in Twente wonen, werken en verblijven.

De afgelopen jaren stond in het teken van het doorvoeren van verschillende bezuinigingsoperaties bij de Veiligheidsregio Twente. Daarbij is bepaald dat bepaalde taken minder zullen worden uitgevoerd. Mede door deze bezuinigingsrondes groeit bij een ieder het besef dat op een andere wijze met veiligheid moet worden omgegaan. Innovatie en samenwerking vormen hierbij de sleutelwoorden op basis waarvan verder vorm gegeven wordt aan de inspanningen om te komen tot meer veiligheid tegen lagere kosten. De ontwikkelingen in het kader van Twente Safety en Security en Twente Safety Campus hebben tot doel dit door middel van innovatieve ontwikkelingen dichterbij te brengen. Ook in 2017 zal hier verder aan worden gewerkt en we gaan ervan uit dat we weer verschillende mooie zaken kunnen realiseren.

Voorbeelden van belangrijke thema's voor 2017 zijn de doorontwikkelde crisisorganisatie in de praktijk brengen en de vorming van de meldkamer Oost Nederland voorbereiden. Ook zullen we ons blijven inzetten op projecten die de zelfredzaamheid van mensen in Twente vergroten, bij brand maar ook in andere situaties.

Voor de uitvoering van de programma's vragen wij een bijdrage van € 41,3 mln. Deze laat ten opzichte van de begroting 2016 een toename zien van c.a. € 0,8 mln. De ontwikkeling van de bijdrage is volledig terug te voeren op eerder genomen besluiten. Een verdere toelichting hierop is gegeven in paragraaf 6.4.

Enschede, 15 juni 2016

Het dagelijks bestuur van Veiligheidsregio Twente

Inhoudsopgave

Programmabegroting 2017	1
Voorwoord	4
Inhoudsopgave	5
1 Inleiding	7
1.1 Programmabegroting van de VRT	7
1.2 Leeswijzer	7
2 Vaststelling	9
3 Veiligheidsregio Twente	11
3.1 Wie is Veiligheidsregio Twente?	11
3.2 Missie en visie Veiligheidsregio Twente	11
3.3 Wat doet Veiligheidsregio Twente?	11
3.4 De organisatie	12
4 Toelichting op de programma's	13
4.1 Programma Multidisciplinaire onderwerpen	13
4.1.1 Geraamde totaal saldo van baten en lasten	17
4.2 Programma Brandweer	18
4.2.1 Geraamde totaal saldo van baten en lasten	24
4.3 Programma GHOR	25
4.3.1 Geraamde totaal saldo van baten en lasten	26
4.4 Programma Gemeenten	27
4.4.1 Geraamde totaal saldo van baten en lasten	28
5 Paragrafen	29
5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	29
5.1.1 Incidentele weerstandscapaciteit	30
5.1.2 Structurele weerstandscapaciteit	30
5.1.3 Risico's	30
5.2 Onderhoud kapitaalgoederen	35
5.3 Bedrijfsvoering	37
5.4 Verbonden partijen	38
5.5 Financiering	39
5.6 Rechtmatigheid	40
6 Financiële begroting 2016	42
6.1 Overzicht van baten en lasten en de toelichting	42
6.2 Financiële uitgangs- en aandachtspunten	42
6.3 Meerjarenraming 2017-2020	44
6.4 Specificatie stijging gemeentelijke bijdrage	45
Bijlagen	46
Bijlage 1 Productenmatrix	47
Bijlage 2 Lijst met afkortingen	49

Bijlage 3 Gemeentelijke bijdrage 2017 o.b.v. Cebeon-norm (cluster OOV, subcluster 120) .	51
Bijlage 4 Geraamde totaal saldo van baten en lasten	52
Bijlage 5 Financiële kengetallen VRT	53

1 Inleiding

1.1 Programmabegroting van de VRT

Sinds het dienstjaar 2005 stellen gemeenschappelijke regelingen een programmabegroting op. Ze volgen hiermee de richtlijnen van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) dat *het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV)* met ingang van 2005 voor gemeenschappelijke regelingen van toepassing heeft verklaard.

De programmabegroting omvat het geheel van taken en activiteiten van Veiligheidsregio Twente (VRT). Ze heeft een kaderstellende functie: ze wijst gelden toe aan programma's en autoriseert de besteding van die gelden. Op deze wijze ondersteunt ze het algemeen bestuur van de VRT bij de uitvoering van zijn sturende en controlerende taak.

1.2 Leeswijzer

In de inleidende hoofdstukken 1 en 2 staan de inhoud en de achtergronden van de programmabegroting beschreven, aangevuld met een samenvatting en het door het DB aan het AB voorgelegde besluit ter vaststelling. Ook hoofdstuk 3 heeft een inleidend karakter: het schetst een beeld van Veiligheidsregio Twente en haar taken en ambities.

De beleidsbegroting omvat programma's en paragrafen. In de programma's (hoofdstuk 4) wordt ingegaan op de maatschappelijke effecten en de manier waarop Veiligheidsregio Twente die effecten wil realiseren. Dit gebeurt aan de hand van de, door BBV verplichte, volgende vragen:

1. Wat willen we bereiken?
2. Wat doen we er voor?
3. Wat gaat het kosten?

De eerste vraag betreft het beoogde maatschappelijke effect, dat kan worden vertaald in één of meerdere algemene beleidsdoelstellingen. Dit wordt uitgewerkt in een programma. De tweede vraag gaat in op activiteiten in termen van de 'output-/outcomegegevens' die nodig zijn voor het bereiken van het beoogde maatschappelijke effect. De derde vraag heeft betrekking op de baten en lasten die aan het programma worden toegewezen om de gewenste effecten te bereiken.

Hoofdstuk 5 behandelt het weerstandsvermogen, het onderhoud van kapitaalgoederen, de bedrijfsvoering, de verbonden partijen, de financieringsfunctie en de rechtmatigheid.

Hoofdstuk 6 behandelt de financiële begroting. De financiële begroting geeft een overzicht van baten en lasten voor 2017 en de meerjarenraming 2017-2020. Door vaststelling autoriseert het algemeen bestuur het dagelijks bestuur om het doen van uitgaven voor realisatie van de programma's.

Het overzicht van baten en lasten, de financiële uitgangspunten bij de begroting 2017 en de meerjarenraming 2017-2020 vormen samen het deel van de programmabegroting dat ten grondslag ligt aan de controle van de rechtmatigheid en het oordeel over het getrouwe beeld van de jaarrekening door de accountant. Onderstaand het overzicht van lasten en baten voor het jaar 2017.

Programma	Lasten*	Baten*	Saldo	Per inwoner**
Veiligheidsbureau	€ 2.235.818	€ 1.779.313	€ 456.505	€ 0,73
Brandweer	€ 45.272.509	€ 5.109.772	€ 40.162.737	€ 64,08
GHOR	€ 1.485.587	€ 826.686	€ 658.901	€ 1,05
Gemeenten	€ 258.481	€ 232.396	€ 26.085	€ 0,04
Totaal	€ 49.252.395	€ 7.948.167	€ 41.304.228	€ 65,90

* betreft de som van alle lasten en baten op productniveau/ projectniveau

** aantal inwoners per 1-1-2016 is geraamd op 626.756

2 Vaststelling

Het algemeen bestuur van Veiligheidsregio Twente, dient de programmabegroting 2017 als geheel vast te stellen. Daarmee autoriseert het algemeen bestuur het dagelijks bestuur tot het doen van de in de programmabegroting opgenomen uitgaven en investeringen, respectievelijk tot het realiseren van opbrengsten. Tevens wordt daarmee de opdracht aan het dagelijks bestuur gegeven om, het daaraan ten grondslag liggende beleid en de paragrafen uit te voeren. Door tussentijdse rapportages en de jaarstukken vindt de verantwoording plaats.

Het algemeen bestuur van Veiligheidsregio Twente;
Gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur van 15 juni 2016;

BESLUIT

tot vaststelling van de programmabegroting 2017

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van Veiligheidsregio Twente van 4 juli 2016.

Het algemeen bestuur van Veiligheidsregio Twente,
de secretaris,

de voorzitter,

H.G.W. Meuleman

Dr. G.O. van Veldhuizen

3 Veiligheidsregio Twente

3.1 Wie is Veiligheidsregio Twente?

Veiligheidsregio Twente is een samenwerkingsverband op basis van de Wet Veiligheidsregio's (Wvr). Om de taken die vanuit de wet aan Veiligheidsregio Twente worden gesteld te realiseren wordt intensief samengewerkt met de 14 Twentse gemeenten, politie, OM, defensie, het waterschap en anderen.

Het Algemeen Bestuur van Veiligheidsregio Twente wordt gevormd door de burgemeesters van de Twentse gemeenten. Veiligheidsregio Twente is onderverdeeld in een Veiligheidsbureau, Brandweer Twente en de GHOR Twente.

Centraal staan bij het doen en laten van alle activiteiten onze missie en visie. Aan deze missie en visie voegen wij de ambitie toe dat Veiligheidsregio Twente de komende jaren op een innovatieve wijze uitvoering wil geven aan haar wettelijke taken.

3.2 Missie en visie Veiligheidsregio Twente

Onze missie luidt: 'Samen werken aan een veilig Twente'.

Door de gezamenlijke aanpak creëren we meer veiligheid in Twente en hebben we aandacht voor de veiligheidsrisico's binnen onze regio. Veiligheidsregio Twente borduurt zo voort op de lange traditie van samenwerken in de regio Twente.

Visie

Iedereen is tot op zekere hoogte mede verantwoordelijk voor een veilig leven. Dat geldt voor individuele personen en voor (overheids-)organisaties. Daarom zorgen we samen voor veiligheid, burger én overheid. Dat is onze visie. Dit uit zich in het feit dat wij:

- De veiligheidsrisico's in Twente kennen;
- De aanpak van risico's, rampen en crises coördineren;
- Samenwerking tussen politie, brandweer, GHOR en de veertien Twentse gemeenten organiseren;
- Daar waar nodig samenwerken met overige partijen zoals ambulance, waterschap, defensie, de buurregio's en over de landgrens, etc.
- Deskundige medewerkers inzetten, die hart hebben voor hun werk;
- Proactief inwoners en ondernemers informeren over risico's in Twente en stimuleren van zelfredzaamheid en samenredzaamheid;
- Inwoners en ondernemers van Twente stimuleren hun eigen verantwoordelijkheid te nemen voor een veilig leven.

3.3 Wat doet Veiligheidsregio Twente?

Wettelijke taken

Op basis van de Wet Veiligheidsregio's beschikt iedere veiligheidsregio in Nederland over de middelen om zware ongevallen, branden, rampen en crises waar mogelijk te voorkomen. Wanneer een dergelijke situatie niet voorkomen kon worden, beschikt de veiligheidsregio over middelen om professioneel en slagvaardig te kunnen optreden. Veiligheidsregio Twente heeft primair tot doel de Wet Veiligheidsregio's uit te voeren.

Niet-wettelijke taken

Naast de wettelijke taakstelling voert Veiligheidsregio Twente in de beleidsperiode de volgende niet-wettelijke taken uit:

- a. het adviseren van gemeenten en provincie voor zover niet bij wet geregeld (de niet-wettelijke adviestaak).
- b. het adviseren bij (grootschalige) evenementen: VRT wil evenementen zo veilig mogelijk maken.
- c. Het bieden van een platform voor samenwerking op het gebied van de sociale veiligheid-IVZ taken.
- d. Bevorderen van de landsgrensoverschrijdende samenwerking.
- e. Het in stand houden van een voorziening voor cameratoezicht.

Medio 2015 is het Beleidsplan VRT 2016-2019 vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Het Beleidsplan vormt het strategische beleidskader en geeft richting aan de inspanningen van Veiligheidsregio Twente voor de komende vier jaar. In deze begroting wordt weergegeven welke activiteiten er de komende begrotingsperiode uitgevoerd worden.

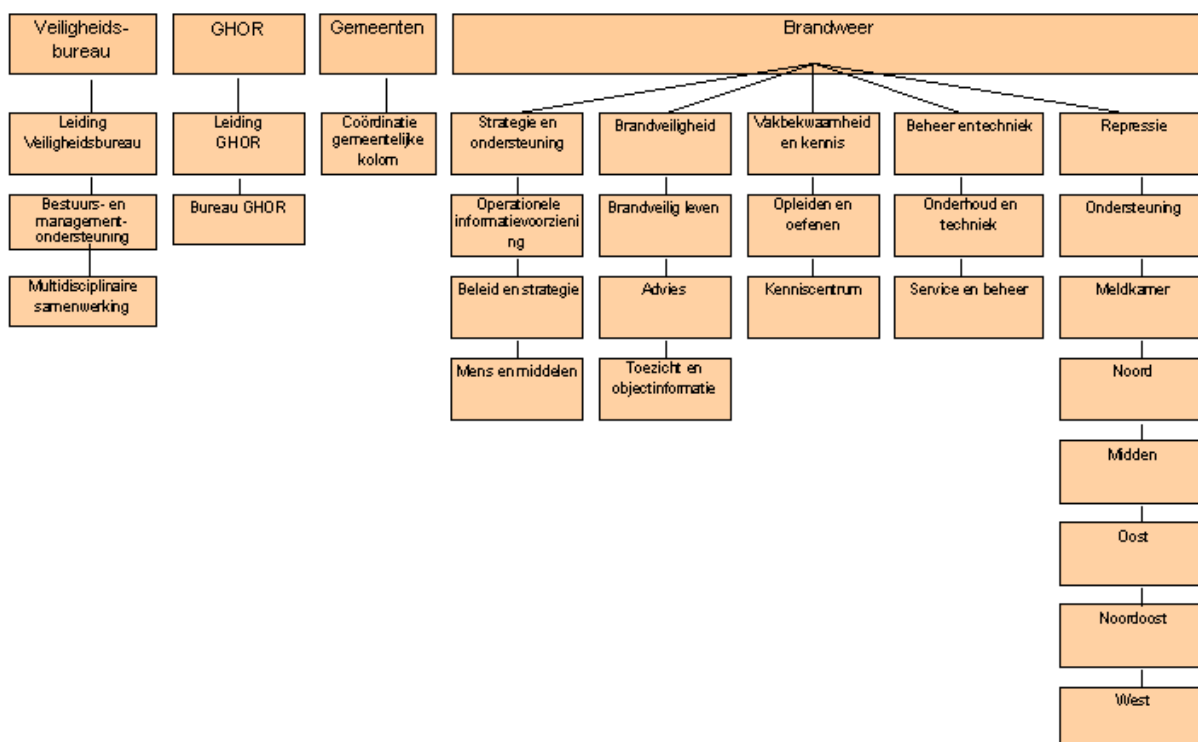
De afgelopen periode heeft Veiligheidsregio Twente verschillende bezuinigingen doorgevoerd. Deels kon door de regionalisering een efficiencyslag plaatsvinden, maar deels hebben we ook besloten bepaalde taken minder of helemaal niet meer uit te voeren. De ambities zijn afgestemd op de verminderde beschikbaarheid van financiële

middelen. Wij zijn doordrongen van de noodzaak om goedkoper en dus slimmer te werken, hetgeen er toe leidt dat op een andere wijze met veiligheid moet worden omgegaan. Innovatie en samenwerking vormen hierbij de sleutelwoorden op basis waarvan verder vorm gegeven wordt aan de inspanningen om te komen tot een meer betaalbare veiligheid.

Veiligheidsregio Twente heeft de ambitie om de komende jaren op deze innovatieve wijze uitvoering te blijven geven aan haar wettelijke taken en op het gebied van innovatieve veiligheid verder door te ontwikkelen, in samenwerking met onze inwoners, partners, private en publieke partijen en maatschappelijke instellingen, waarbij we ons focussen op het voorkomen van incidenten en een toenemende zelfredzame samenleving.

3.4 De organisatie

Het organogram van de ambtelijke organisatie Veiligheidsregio Twente ziet er als volgt uit:

Het aantal fte's en het aantal vrijwilligers in de begroting 2017 is als volgt verdeeld over de programma's:

Programma	Aantal fte	Aantal vrijwilligers
Brandweer	313,83	679
Veiligheidsbureau	12,79	
GHOR	9,78	
Gemeenten	2,00	
Totaal	338,40	679

4 Toelichting op de programma's

4.1 Programma Multidisciplinaire onderwerpen

Portefeuillehouder : Dr. G.O. van Veldhuizen Programmamanager : H.G.W. Meuleman
Toelichting op het programma
Veiligheid is niet alleen de verantwoordelijkheid van de overheid. Private partners, maatschappelijke organisaties en burgers worden actief betrokken bij de uitvoering van de taken van de VRT. Om de taken die vanuit de wet aan Veiligheidsregio Twente worden gesteld te realiseren wordt intensief samengewerkt met verschillende partners.
Missie en visie
Missie Onze missie luidt: 'Samen werken aan een veilig Twente'.
Visie Iedereen is tot op zekere hoogte zelf verantwoordelijk voor een veilig leven. Dat geldt voor individuele personen en voor (overheids-) organisaties. Daarom zorgen we samen voor veiligheid, burger én overheid. Dat is onze visie. Deze visie uit zich in het feit dat wij: <ul style="list-style-type: none">
• de veiligheidsrisico's in Twente kennen;
• de aanpak van risico's, rampen en crises coördineren; Samenwerking tussen politie, brandweer, GHOR en de veertien Twentse gemeenten organiseren;
• deskundige medewerkers inzetten, die hart hebben voor hun werk;
• proactief inwoners en ondernemers informeren over risico's in Twente;
• inwoners en ondernemers van Twente stimuleren hun eigen verantwoordelijkheid te nemen voor een veilig en gezond leven.
Trends en ontwikkelingen (maatschappelijke en bestuurlijke ontwikkelingen)
De afgelopen periode heeft Veiligheidsregio Twente verschillende bezuinigingen doorgevoerd. Deels kon door de regionalisering een efficiëncyslag plaatsvinden, maar deels is ook besloten bepaalde taken minder uit te voeren. Het Algemeen Bestuur heeft in zijn vergadering van 16 februari 2015 besloten op de volgende onderdelen verdere bezuinigingen door te voeren : <ol style="list-style-type: none">
1. verlagen garanties en beschikbaarheid van functies en middelen;
2. verlagen inspanning vakbekwaamheid;
3. verminderen voorbereiding op rampen en crisis; Mede door de verschillende bezuinigingen die de laatste jaren zijn doorgevoerd, groeit bij een ieder het besef dat op een andere wijze met veiligheid moet worden omgegaan. Innovatie en samenwerking vormen hierbij de sleutelwoorden op basis waarvan verder vorm gegeven wordt aan de inspanningen om te komen tot een meer betaalbare veiligheid. Veiligheidsregio Twente heeft dan ook de ambitie om de komende jaren op een innovatieve wijze uitvoering te geven aan haar wettelijke taken en op een innovatieve manier verder door te ontwikkelen. Daarnaast zijn landelijke ontwikkelingen en uitgangspunten voor ons ook van invloed op het bepalen van onze strategische doelstellingen. Zonder een uitputtend overzicht te willen geven volgt hieronder een overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen die wij signaleren en waarmee wij binnen de kaders van het Veiligheidsbureau multidisciplinair rekening willen houden: <u>Vluchtelingenproblematiek</u> Sinds september 2015 is er sprake van een flinke toestroom van vluchtelingen. Het ziet er naar uit dat ook hier de komende jaren nog sprake van zal zijn. In Twente hebben we er bestuurlijk voor gekozen de krachten te bundelen en de gehele keten van opvang, van de crisisnoodopvang tot en met de huisvesting van statushouders, gezamenlijk met de 14 Twentse gemeenten op te pakken. De VRT coördineert in de keten de crisisnoodopvang en noodopvang. De Regio Twente coördineert de overige vormen van opvang. <u>Toenemende nadruk op zelfredzaamheid</u> Een terugkerend thema de laatste jaren is dat Nederland zich moet gaan ontwikkelen van een verzorgingsstaat naar een participatiesamenleving 'waarin burgers verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen omgeving en hun eigen leven'. Zelfredzaamheid, samen redzaam zijn, eigen regie en eigen verantwoordelijkheid zijn hierbij sleutelbegrippen. Dit komt ten dele omdat er minder middelen beschikbaar zijn, doordat mensen mondiger zijn, ouder worden (vergrijzing) en zelfstandiger (willen) blijven of zijn en deels ook door alle technologische (ICT) mogelijkheden. Deze ontwikkeling heeft ook zijn weerslag op het veiligheidsdomein. Mensen en bedrijven/ instellingen worden geacht

zich bewust te zijn van de veiligheidsrisico's en, tot op zekere hoogte, te weten wat zij moeten doen als een risico zich voordoet. Bovendien neemt het gevoel van veiligheid toe, als mensen zelf invloed kunnen uitoefenen op hun eigen veiligheidssituatie.

Onderdeel van onze visie is dat inwoners en ondernemers van Twente gestimuleerd worden hun eigen verantwoordelijkheid te nemen voor een veilig en gezond leven. Hiervoor zijn inmiddels ook al een aantal projecten gestart, bijv. de Risk Factory en de projecten "Veilig Wonen" en "spoorveiligheid".

Digitale samenwerking in de veiligheidsketen

Informatie-uitwisseling tussen de Nederlandse overheid, burgers en bedrijven is noodzakelijk om Nederland veiliger te maken. Enerzijds verlangt de burger meer veiligheid en een proactieve houding van de overheid, anderzijds mag het niet ten koste gaan van zijn eigen privacy.

De mondige en verwachtingsvolle burger en de opkomst van digitale media

Onze samenleving is platter en gelijkwaardiger geworden. Mensen bewegen zich door vele verschillende netwerken. Er is minder gevoel voor hiërarchie. Velen willen hun mening, ervaringen delen en kunnen dit dankzij de digitale media sneller dan ooit. Aan de andere kant is alles wat een organisatie doet, mede door de vergaande digitalisering, snel zichtbaar. Niet doen wat je belooft, wordt direct afgestraft. Vertrouwen is een sleutelwoord. Informatie en communicatie spelen een steeds belangrijker rol, en krijgen ook binnen Veiligheidsregio Twente een prominente plek in het denken en doen, zowel in de dagelijkse werkzaamheden als in crisissituaties. Een voorbeeld hiervan is het media-monitoring systeem.

Veranderde wetgeving

Wijzigingen in wet- en regelgeving kunnen gevolgen hebben voor onze organisatie en voor ons handelen.

Zo is de Omgevingswet één nieuwe, integrale wet waarmee het kabinet besluitvorming over ruimtelijk relevante ontwikkelingen wil vergemakkelijken en gaat o.a. over ruimte, bouwen, water, milieu en infrastructuur. De nieuwe wet heeft "een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en goede omgevingskwaliteit" als één van zijn hoofddoelstellingen.

De Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's) zijn belast met uitvoeringstaken op het terrein van het omgevingsrecht. De introductie van de RUD's heeft invloed op de vormgeving van de advisering door de brandweer. In Twente is de brandweer geen partner in de RUD, maar wel als extern kennispunt brandveiligheid verbonden aan de RUD.

Door de decentralisaties in de jeugd- en ouderenzorg komen er meer taken te liggen bij de gemeenten. Dit kan z'n weerslag krijgen op veiligheidsgebied. Crisissituaties bijvoorbeeld op het terrein van jeugdzorg kunnen sneller op het bordje van de gemeenten terechtkomen.

Transitie meldkamer

Sinds 2014 loopt een landelijk traject onder de naam Transitie Landelijke Meldkamer Organisatie. Hierin wordt uitvoering gegeven aan het besluit van de minister om over te gaan naar één nieuwe meldkamerorganisatie die verantwoordelijk wordt voor 10 landelijke meldkamers (i.p.v. de 25 regionale meldkamers). Uitgangspunt bij de transitie is dat dit een geleidelijk proces is waarbij de nieuwe manier van werken wordt uitgewerkt en beproefd. Recentelijk is in opdracht van de minister van Veiligheid & Justitie een gateway review uitgevoerd naar de vorming van de LMO. De uitkomst hiervan is helder maar kritisch.

Het einddoel blijft overeind staan, dat wil zeggen 1 landelijke meldkamerorganisatie met 10 locaties. Alleen de transitiestrategie wordt bijgesteld naar een meer realistische aanpak.

De prioriteit komt te liggen bij de samenvoeging en deze zal onder verantwoordelijkheid van de veiligheidsregio's geschieden. De organisatorische vormgeving van de LMO zal in een later stadium plaatsvinden.

In Oost-Nederland laten we hiermee de landelijke blauwdruk los en bouwen vanuit de vier meldkamers naar 1 locatie. In februari zal een tweedaagse worden belegd om met alle spelers in Oost-Nederland eenzelfde scope te creëren. Daarnaast zijn de verschillende werkgroepen zoals huisvesting, ICT, werkprocessen, HRM, etc. al gestart. De planning is dat medio 2019 het samenwonen in Apeldoorn is gerealiseerd.

Daarnaast speelt nog het vraagstuk rond dat wat achterblijft, vooral een combinatie van meldkamer, RCC en CO24. De komende periode worden hiervoor plannen ontwikkeld.

Landelijke Strategische Agenda

In mei 2014 heeft het Veiligheidsberaad ingestemd met de strategische agenda 'Versterken Veiligheidsregio's'. Met het vaststellen van de strategische agenda hebben de veiligheidsregio's de gezamenlijke ambitie voor de komende jaren verwoord. Hoofddoel van deze agenda is Nederland veiliger te maken door het voorkomen en tegengaan van maatschappelijke ontwrichting. Hoe? Door het versterken van risicobeheersing en crisisbeheersing. Het Veiligheidsberaad werkt aan deze versterking middels zes gezamenlijk vastgestelde prioritaire thema's, waarvan er drie samen met het ministerie van V&J worden opgepakt.

A. Doelstellingen ministerie Veiligheid en Justitie en Veiligheidsberaad:

1. Water en evacuatie
2. Continuïteit van de samenleving
3. Nucleaire veiligheid en stralingsbescherming

- B. Doelstellingen Veiligheidsberaad:
4. Kwaliteit en vergelijkbaarheid
  5. Versterking bevolkingszorg
  6. Versterking samenwerking veiligheidsregio's en Defensie
  7. Informatievoorziening

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota	Vastgesteld door	Datum vaststelling
Gemeenschappelijke regeling	Algemeen bestuur	12 oktober 2015
Visie Veiligheidsregio Twente	Algemeen bestuur	5 juli 2010
Organisatieplan Veiligheidsregio	Algemeen bestuur	11 april 2011
Crisisplan	Algemeen bestuur	12 december 2011
Evenementenbeleid	Algemeen bestuur	31-05-2010 door voormalig Regionaal College Geactualiseerde versie handreiking op 28-02-2013
Samenwerking en innovatie	Algemeen bestuur	12 maart 2012
Continuïteitsplan	Algemeen bestuur	1 juli 2013
Multidisciplinair opleidings-oefenbeleidsplan 2013-2016	Algemeen bestuur	9 juli 2012
Beleidsplan VRT 2016 - 2019	Algemeen Bestuur	29 juni 2015
Regionaal Risicoprofiel Twente	Algemeen Bestuur	29 juni 2015

Wat willen we bereiken?

Alle activiteiten van de Veiligheidsregio Twente richten zich op het vergroten van de veiligheid van de inwoners en bezoekers van Twente. Dit doen wij door veiligheidsrisico's in Twente nauwgezet in kaart te brengen en de zelfredzaamheid bij inwoners en ondernemers in Twente te stimuleren. Onze activiteiten strekken zich uit van het voorkomen van (en voorbereiden op) ongevallen en rampen, tot het verhelpen van de situatie bij ongevallen en rampen. Daarbij gaat onze aandacht niet alleen uit naar bestaande risico's, ook de beheersing en bestrijding van nieuwe risico's staat hoog bij ons op de agenda. Het resultaat is niet per definitie een hoger veiligheidsniveau, maar wel meer veiligheid in Twente en duidelijkheid over de risico's waardoor mensen in Twente zich beter kunnen voorbereiden.

Rekening houdend met de landelijke uitgangspunten en –ontwikkelingen, het regionaal risicoprofiel en de wettelijke kaders, heeft Veiligheidsregio Twente voor de komende jaren een aantal strategische beleidsdoelstellingen geformuleerd. Het betreft de volgende strategische beleidsdoelstellingen::

1. Innovatie als uitgangspunt van ons denken en doen
2. Goede informatievoorziening
3. Anticiperen op en faciliteren van ontwikkelingen in de samenleving
4. Een op de samenleving toegeruste crisisorganisatie
5. Betekenisvol samenwerken.

Wat doen we ervoor?

Op basis van de Wet Veiligheidsregio's (Wvr) beschikt iedere Veiligheidsregio in Nederland over de middelen om zware ongevallen, branden, rampen en crises waar mogelijk te voorkomen en, in geval van, professioneel en slagvaardig te kunnen optreden. Veiligheidsregio Twente heeft primair tot doel de Wet Veiligheidsregio's uit te voeren, meer in het bijzonder de taken zoals genoemd in artikel 10 van de Wvr. Belangrijke activiteiten in het jaar 2017 vanuit het Veiligheidsbureau zijn :

Bestuursondersteuning

- a. Advisering aan en ondersteuning van het bestuur.
- b. Coördinatie van de multidisciplinaire samenwerking op het gebied van de voorbereiding op de rampenbestrijding en crisisbeheersing.
- c. Coördinatie van de planning en controlcyclus.
- d. Voorzien in de meldkamerfunctie.
- e. Waar nodig en mogelijk ondersteuning aan brandweer, GHOR, gemeenten, politie en partners.

Samenwerking

Veiligheidsregio Twente werkt met diverse partijen (crisispartners) samen. Het gaat hier om samenwerking met de regionale nutsbedrijven, zoals bijvoorbeeld, Essent, Vitens, Cogas, maar ook om samenwerking met Pro Rail, het

waterschap Vechtstromen, de provincie Overijssel, het Regionaal Militair Commando of functionarissen van gedeconcentreerde overheidsdiensten. Het doel van deze samenwerking is dat partijen gezamenlijk voorbereidingen treffen en dat coördinatie bij de aanpak van de ramp of crisis tot stand komt. Het regionale crisisplan bevat een overzicht van de afspraken die met de crisispartners zijn gemaakt.

Samenwerking vindt ook plaats met andere veiligheidsregio's. Met name op Oost 5 niveau. De transitie naar een meldkamer op Oost 5 niveau is daar een goed voorbeeld van.

Twente is een grensregio die met ongeveer de helft van zijn grens raakt aan buurland Duitsland. Bijzonder daarbij is, dat Twente grenst aan twee Duitse deelstaten, Nordrhein-Westfalen en Niedersachsen. Deze "Bundesländer" maken weliswaar deel uit van één Duitsland, maar verschillen tegelijkertijd sterk in cultuur, wetgeving en organisatie.

De noodzaak om te investeren in de samenwerking met onze oosterburen is evident, ondanks het gegeven dat het een niet wettelijke taak is. De afgelopen periode hebben we daar een begin mee gemaakt. Ook in 2017 willen we inzetten op het intensiveren van de samenwerking met Duitsland, onder andere door :

- verschillende overlegvormen een structureel karakter te geven waardoor het beter mogelijk is uniforme afspraken met elkaar te maken.
- het actief ondersteunen van het organiseren van grensoverschrijdende liaisons.

In 2015 zijn met de Duitse partners aan de grens afspraken gemaakt om, bij behoefte aan nadere informatie in brede zin, elkaar te contacteren. Het jaar 2016 is in dit verband te beschouwen als een opstartjaar waarin eerste ervaringen worden opgedaan. Een speciaal hiervoor opgestelde contactatlas waarin de bereikbaarheidsgegevens zijn opgenomen van de verschillende veiligheidsregio's en Kreisen aan de Duits-Nederlandse grens maakt het beter mogelijk om elkaar 'te vinden.' Ook in 2017 zal verder worden ingezet op deze vorm van grensoverschrijdende samenwerking.

Doorontwikkeling crisisorganisatie

In 2014 is door het bestuur het besluit genomen de bestaande crisisorganisatie door te ontwikkelen. Dit om een meer flexibele, slagvaardige en meer outputgerichte crisisorganisatie te krijgen, die de burger centraal stelt. In 2017 zal deze nieuwe structuur zijn ingevoerd.

In oktober 2014 is een multidisciplinaire projectgroep gestart met deze opdracht. In 2016 wordt verwacht dat het Algemeen Bestuur zal instemmen met de denkrichting van de nieuwe crisisorganisatie en opdracht zal geven tot implementatie. Daarvan uitgaande staat het tweede half jaar van 2016 dan ook in het teken van deze implementatie en wordt verwacht begin 2017 de doorontwikkeling te kunnen afronden.

Innovatie

In 2014 is gestart met het samenwerkingsverband Twente Safety & Security. In het samenwerkingsverband TS&S ontmoeten partijen elkaar om samen te werken aan nieuwe veiligheidsoplossingen en om met elkaar kennis en expertise te delen. Doelstelling van het samenwerkingsverband is het ontwikkelen van nieuwe veiligheidsoplossingen en groei in werkgelegenheid in Twente. Gebouwd wordt aan een veiligheidscluster in Twente dat bestaat uit: bedrijven, kennisinstututen, overheid en maatschappelijke organisaties. Inhoudelijk is gekozen voor een aantal speerpunten, deze zijn: Drones en Safety & Security, veilig wonen voor minder zelfredzamen, veilige evenementen, aanpak voor verwarde personen en veilige gebouwen. Twente werkt daarbij ook samen met andere soortgelijke initiatieven in Nederland, te weten: the Hague Security Delta (HSD) en Dutch Institute for Technology Safety & Security (DITSS) uit Eindhoven/Tilburg.

Op het vliegveld Twente wordt een hotspot gecreëerd van bedrijven en overheidspartijen (zoals de brandweer) die samenwerken aan veiligheidsthema's. Co-creatie vindt daar plaats, waarbij de unieke kenmerken van het vliegveld (afgeschermd, mooie testlocatie, veel ruimte) wordt benut. Vanaf 2016 is onder andere gestart met een gemeenschappelijk dronescentrum. Dit ontwikkel, test en opleidingscentrum voor drones is een publiek-private samenwerking waarbij een focusgebied is drones in relatie tot safety & security. In het begrotingsjaar 2017 wordt naast het uitbouwen van de hotspot op het vliegveld gewerkt aan het voorstel voor een Twentse Innovatie Agenda Veiligheid en het verder ontwikkelen van oplossingen voor de genoemde inhoudelijke speerpunten zoals veilig wonen voor minder zelfredzamen.

Risicocommunicatie

Het bestuur van de Veiligheidsregio is verantwoordelijk voor de informatievoorziening aan burgers over de risico's, rampen en crises en over de maatregelen die het heeft genomen ter voorkoming en bestrijding ervan. Dit ligt in het verlengde van de verantwoordelijkheid van het bestuur voor het vaststellen van het risicoprofiel. Risicocommunicatie is er niet alleen op gericht dat burgers zich bewust zijn van de risico's, maar ook van de voorbereidingen die ze zelf kunnen treffen en acties die ze kunnen ondernemen op het moment van een incident.

Gemeentelijke kolom

De commissie Bruinooge heeft een gedragen visie en landelijke prestatie-eisen ontwikkeld voor de gemeentelijke processen Bevolkingszorg. De commissie constateert dat de voorbereiding op de crisisbeheersing en dus ook bevolkingszorg, onvoldoende aansluiten op de huidige samenleving. Betrokkenen zijn zelfredzaam, ze helpen elkaar en de betrokken ambtenaren beschikken over improvisatietalent tijdens een crisis. De adviezen en aanbevelingen van deze commissies willen wij ook in 2017 oppakken.

Evenementen

- a. Uitvoering geven aan de regionale werkwijze omtrent evenementenveiligheid.
- b. Beheer evenementenkalender.
- c. Vermarkten van de Twentse evenementenkalender t.b.v. andere veiligheidsregio's.
- d. Digitale koppeling gemeentelijke systemen met Twentse evenementenkalender.

Informatievoorziening

- a. In stand houden/onderhouden en doorontwikkelen infrastructuur
- b. In stand houden/onderhouden en doorontwikkelen basisomgeving (servers en randapparatuur)
- c. In stand houden/onderhouden en doorontwikkelen van de operationele informatievoorziening
- d. Doorontwikkeling gebruik informatie als ondersteuning van de (crisis) organisatie.

Rampenbestrijdingsplannen

Rampenbestrijdingsplannen zijn de operationele plannen waarin de aanpak van concrete rampsituaties voor specifieke inrichtingen is beschreven. Bij amvb worden de categorieën inrichtingen aangewezen waarvoor rampbestrijdingsplannen moeten worden opgesteld. Deze rampbestrijdingsplannen worden door het bestuur van de veiligheidsregio vastgesteld. Aan deze taak zal ook in 2017 uitvoering worden gegeven.

4.1.1 Geraamde totaal saldo van baten en lasten

Programma Multidisciplinair	2017	2016	Vershil
Totaal lasten	€ 2.235.818	€ 2.292.143	- € 56.325
Totaal baten	€ 1.779.313	€ 1.761.767	€ 17.546
Saldo	€ 456.505	€ 530.376	-€ 73.871

Betreft de som van lasten en baten op product / projectniveau.

4.2 Programma Brandweer

Portefeuillehouder : S.W.J.G. Schelberg
Programmamanager : S.J.M. Wevers (Commandant Brandweer)

Toelichting op het programma

In artikel 25 van de Wet op de Veiligheidsregio's staan de taken van de brandweer als volgt omschreven:

- **Artikel 25:**
  - 1. De door het bestuur van de veiligheidsregio ingestelde brandweer voert in ieder geval de volgende taken uit:
    - a. het voorkomen, beperken en bestrijden van brand;
    - b. het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand;
    - c. het waarschuwen van de bevolking;
    - d. het verkennen van gevaarlijke stoffen en het verrichten van ontsmetting;
    - e. het adviseren van andere overheden en organisaties op het gebied van de brandpreventie, brandbestrijding en het voorkomen, beperken en bestrijden van ongevallen met gevaarlijke stoffen.
  - 2. De brandweer voert tevens taken uit bij rampen en crises in het kader van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing.
  - 3. De brandweer staat onder leiding van een commandant.

Sinds de oprichting in 2013 is Brandweer Twente met name gericht geweest op het organiseren en inrichten van de basis van de nieuwe organisatie Brandweer Twente. Tevens is gewerkt aan het ontplooiën van een programma in het kader van brandveilig leven ('voor het vlammetje'). Brandonderzoek en kennisuitwisseling zijn in de steigers gezet om in de jaren erna verder uitgebouwd te worden.

In 2014 heeft verankering en doorontwikkeling plaatsgevonden in de lijn van de visie en het organisatieplan. De brandweer is, naast het door ontwikkelen van activiteiten in het kader van brandpreventie, gericht op vernieuwen, herverdelen en efficiënt werken ten aanzien van de brandbestrijding ('tijdens en na het vlammetje'). In 2014 heeft de nadruk bij dit laatste gelegen op visievorming en het opstellen van een plan van aanpak.

De jaren 2015-2018 staan in het teken van verdere ontwikkeling en realisatie van deze plannen en maatregelen. Conform de uitspraak in het Algemeen Bestuur van 29 juni 2015 wordt hierbij gewerkt aan het groeien naar een vergelijkbare regio: gelijkwaardige inzet/dienstverlening t.a.v. brandweezorg in Twente bij vergelijkbare risico's (qua aard en omvang).

Missie en visie

De missie en visie van Brandweer Twente zijn beschreven in het visiedocument 'Brandweer Twente over morgen' (oktober 2011). Minder slachtoffers en minder schade is het streven voor de komende jaren. Dat gebeurt met oog voor efficiënte bedrijfsvoering, acceptabele belasting van brandweermensen en een heldere verantwoordelijkheidsverdeling tussen overheid en maatschappij. Brandweer Twente staat in de toekomst niet meer alleen voor bestrijden (beperken effect). Juist voorkomen en nazorg (verkleinen kans) krijgen meer aandacht. Kennis wordt de basis voor alle activiteiten. De brandweezorg die Brandweer Twente levert is voor burgers betaalbaar, voor het bestuur uitlegbaar en voor onze medewerkers behapbaar.

Trends en ontwikkelingen (maatschappelijke en bestuurlijke ontwikkelingen)

1. Omgevingsrecht

Er vinden momenteel diverse ontwikkelingen in het omgevingsrecht plaats, die de brandweer en de Veiligheidsregio raken. Het betreft de introductie van de Omgevingswet, de introductie van private kwaliteitsborging in de bouw en de inrichting van regionale uitvoeringsdiensten (RUD's en Brzo-RUD's).

Met name de nieuwe Omgevingswet en de private kwaliteitsborging hebben invloed op de rol van de brandweer t.a.v. brandveiligheid in Nederland en hebben daarbij mogelijk ook invloed op het repressieve optreden van de brandweer.

1A: introductie Omgevingswet

De Omgevingswet is één nieuwe, integrale wet waarmee het kabinet besluitvorming over ruimtelijk relevante ontwikkelingen wil vergemakkelijken en gaat o.a. over ruimte, bouwen, water, milieu en infrastructuur. De nieuwe wet heeft "een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en goede omgevingskwaliteit" als één van zijn hoofddoelstellingen.

1B: private kwaliteitsborging in de bouw

De introductie van private kwaliteitsborging in de bouw betekent - kort samengevat - dat marktpartijen en adviesbureaus een belangrijk deel van de technische Bouwbesluittoets gaan uitvoeren. De Minister voor Wonen en Rijksdienst werkt momenteel aan de beoogde introductie hiervan. Brandweer Twente heeft onderzocht hoe zij zich wil positioneren ten aanzien van bovenstaande ontwikkelingen en hoe zij kan bijdragen aan een optimale

brandveiligheid in Twente. Deze strategie wordt in de komende jaren verder geïmplementeerd.

1C: inrichting regionale uitvoeringsdiensten (RUD's en Brzo-RUD's)

In Nederland ontstaat een stelsel van Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's) dat belast is met uitvoeringstaken op het terrein van het omgevingsrecht. Een RUD, ook wel Omgevingsdienst genoemd, is één loket voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) op het gebied van milieu en mogelijk ook bouwen, natuur en water. Voor de handhaving rondom bedrijven die met gevaarlijke stoffen werken (BRZO-bedrijven) zijn er zes gespecialiseerde RUD's.

De ontwikkeling inzake de Regionale Uitvoeringsdiensten (zowel inzake de uitvoering van de Wabo als ook van het BRZO) is van invloed op de vormgeving van de advisering door de brandweer. In Overijssel is gekozen voor een netwerkconstruct, hetgeen betekent dat er geen fysieke RUD is gevormd, maar iedereen in dienst blijft van de gemeenten en provincie. De brandweer is dus geen partner in de RUD, maar als extern kennispunt verbonden aan de RUD. De financieringssysteem is hiermee ook extern (anders).

De staatssecretaris heeft aangegeven dat vanaf 1 januari 2018 alle omgevingsdiensten verplicht als openbaar lichaam moeten zijn ingericht. Momenteel loopt een evaluatie van de VTH-taken, waarbij ook het functioneren van de netwerkconstructie wordt bekeken. Mocht uit de evaluatie blijken dat een netwerkconstructie niet gelijkwaardig kan functioneren aan de als openbaar lichaam ingestelde omgevingsdiensten, dan is het mogelijk dat de verplichting eerder gaat gelden. Afhankelijk van de ontwikkelingen rondom deze materie kan het aanpassingen vergen van de brandweer omtrent de manier van toezicht en advies in kader van de brandveiligheid.

2. Opkomsttijden en doorontwikkeling repressie

In het huidige Besluit Veiligheidsregio's zijn normtijden voor de opkomsttijden van de brandweer vastgelegd. Het bestuur van de veiligheidsregio kan gemotiveerd van deze normtijden afwijken. Daarbij wordt zij aangezet tot een bewuste afweging van brandveiligheid, waarbij risicobeheersing en preparatie/repressie integraal worden beschouwd. Immers overal in Nederland voldoen aan de gestelde opkomsttijden is niet haalbaar. Er zijn gebieden waar de brandrisico's niet opwegen tegen de investering om de 'ideale' opkomsttijden te halen.

Het landelijk Veiligheidsberaad heeft onderzoek laten uitvoeren naar de relatie tussen opkomsttijden en brandveiligheid. Opkomsttijden is op dit moment de enige wettelijke indicator voor prestaties van de brandweer. Dat is onterecht, blijkt uit het door TNO uitgevoerde onderzoek 'RemBrand fase 1'.

De Raad van Brandweercommandanten (RBC) en het Veiligheidsberaad achten het niet zinvol en te beperkend om enkel te sturen op opkomsttijden, zoals thans het geval is met de Wet Veiligheidsregio's. Ook de Inspectie Veiligheid en Justitie steunt deze zienswijze door te stellen dat "door de sterke focus op opkomsttijden het noodzakelijke evenwicht tussen de preventieve en repressieve brandweezorg onderbelicht raakt en aan opkomsttijd wellicht een bovenmatig groot belang wordt toegekend" (Rapport 'Ter Plaatse', juni 2012).

Het eindrapport van dit onderzoek (RemBrand fase 1) is in maart 2013 gepubliceerd en ook aan de commissie Hoekstra aangeboden. Het rapport vormt de basis voor een alternatieve werkwijze waarbij de inzet voor het voorkomen en bestrijden van brand met elkaar in balans zijn.

In het in januari 2015 verschenen eindrapport "Rembrand fase 2" is aan bovenstaande een aanvullende conclusie toegevoegd: het bereiken van 'minder branden, minder slachtoffers en minder schade' kan alleen in een coproductie tussen verschillende partijen. De brandweer kan dit niet alleen en is hier niet alleen verantwoordelijk voor. Brandveiligheid is een coproductie, het is het resultaat van prestaties van vele actoren, het is een ketenresultaat. De agenda voor minder branden, minder slachtoffers en minder schade zal dus altijd meerdere activiteiten omvatten en zal meerdere partijen aanspreken, die de brandveiligheid kunnen beïnvloeden of mede tot stand brengen.

Terecht stelt de wet eisen aan de brandweer, maar met die eisen alléén wordt geen brandveiligheid georganiseerd. Brandveiligheid wordt bevorderd door zwakke schakels in de keten te versterken. Dat betekent dat risicofactoren moeten worden aangepakt, door de verantwoordelijke partijen aan te spreken en voor brandveiligheid te winnen. De strategie daarbij is zoeken naar winstpotentie: welke factoren zijn relatief eenvoudig te verbeteren en welke actoren zijn relatief gemakkelijk aanspreekbaar? De regie van deze activiteiten ligt voor het plaatselijke bij de gemeenten, ondersteund door de veiligheidsregio, en voor het landelijke bij het Rijk, ondersteund door onder andere de landelijke samenwerkingsverbanden van de brandweer (Veiligheidsberaad, Raad van Brandweercommandanten / Brandweer Nederland, Raad van Directeuren Veiligheidsregio's).

Voor het landelijke niveau ziet de agenda voor minder brand, minder slachtoffers en minder schade er dan als volgt uit, waarbij per thema indicatief de actoren zijn aangegeven:

1. Het snel verbeteren van de rookmelderdichtheid door het bevorderen en ondersteunen van landelijke, en lokale acties enerzijds, en het bevorderen van wet- en regelgeving om werkende rookmelders in woningen te verplichten anderzijds.
2. Het bevorderen van wet- en regelgeving voor Brandveilig meubilair.
3. Veiligheidslabel voor woningen en bewoners (techniek en gedrag)
4. Brandveiligheid in het technisch onderwijs (m.n. bouw- en installatie-gerelateerd).

Op deze onderwerpen is in het verleden en ook in de afgelopen jaren in meer- of mindere mate actie ondernomen, maar tot nu toe heeft het ontbroken aan een afgewogen strategie en aan landelijke regie.

Naast deze inhoudelijke onderwerpen staat de brandweer zelf, samen met anderen, aan de lat voor een aantal voorwaardenscheppende zaken:

1. Besluit veiligheidsregio's (Bvr). Het Bvr was een van de aanleidingen tot het project RemBrand, met name de opkomsttijden in dat Besluit. Er is nu een alternatief geformuleerd, dat in de sector en met het Ministerie van Veiligheid en Justitie kan worden besproken.
2. Regionaal brandrisicoprofiel. De veiligheidsregio's zouden er goed aan doen om landelijk te komen tot één werkwijze voor een brandrisicoprofiel, in afstemming met het Ministerie van Veiligheid en Justitie.
3. Kennisontwikkeling. Kennis van brand is een noodzakelijke voorwaarde voor het effectief voorkomen, beperken en blussen van brand.

In navolging op de landelijke ontwikkelingen, is brandweer Twente in 2016 gestart met het programma Risicogerichte Brandweezorg 2020. De landelijke zienswijzen worden hierbij toegepast en vertaald naar de Twentse praktijk.

In dit programma wordt ook gewerkt aan het realiseren van het bestuurlijk uitgangspunt van een vergelijkbare regio (voortkomend uit de besluitvorming over de herverdeling financieringssysteem): het realiseren een balans tussen de risico's en de bijbehorende maatregelen. Gelijkwaardige brandweezorg in heel Twente bij risico's van dezelfde aard en omvang (AB 29 juni 2015).

Informatie-gestuurd werken is hierbij een belangrijke voorwaarde en heeft dan ook prioriteit. Immers, inzicht in de aard en omvang van de risico's en de prestaties van de brandweer is nodig om de gevraagde afweging te maken.

3. Meldkamer brandweer

De meldkamer brandweer is op dit moment nog een onderdeel van de meldkamer Twente. Landelijk loopt er een project om de meldkamers te reorganiseren. Er komt één nieuwe landelijke meldkamerorganisatie die verantwoordelijk wordt voor de meldkamers in Nederland. Het aantal locaties van de meldkamers gaat terug van 25 naar 10. In de komende jaren worden de bestaande meldkamers opgeschaald naar tien locaties. Hieraan is een taakstelling gekoppeld van €10 miljoen in 2015 oplopend tot €50 miljoen. De meldkamer van de toekomst moet over vijf jaar operationeel zijn qua nieuwe werkwijze etc. Uitgangspunt bij de transitie is dat dit een geleidelijk proces is waarbij de nieuwe manier van werken wordt uitgewerkt en beproefd. In Twente is inmiddels een projectorganisatie hiermee bezig.

4. Twente Safety Campus

De Twente Safety Campus is een plek waar partners op het gebied van veiligheid elkaar ontmoeten en samenwerken. De Twente Safety Campus is opgezet vanuit een denken-doen-beleven- concept. Het Safety Fieldlab is een plek waar kennis ('het denken') centraal staat en platform biedt om samen met kennisinstututen en bedrijven kennis en producten naar de veiligheidspraktijk te brengen. In de kennisprogramma's wordt samengewerkt met andere partijen waarbij we op zoek zijn naar innovatieve veiligheidsoplossingen. Het Fieldlab biedt daarmee bedrijven een platform om kennis en producten naar de veiligheidspraktijk te brengt. Oplossingen die Twente (betaalbaar) veilig houden én die mogelijk vermarkt kunnen worden: van kennis naar kunde naar kassa. Het 'doen' gedeelte is het brandweeroefencentrum TRONED waar verschillende hulpdiensten kunnen werken aan hun vakbekwaamheid. Er is ruimte om te oefenen, om te experimenteren en om bezig te zijn met de praktijk. In de Risk Factory kan veiligheid 'beleefd' worden. Het doel is vergroten van het veiligheidsbewustzijn en zelfredzaamheid van burgers. In de Risk Factory kunnen mensen door levensechte simulaties (on)veiligheid aan den lijve ervaren. Zo leren mensen een onveilige situatie te herkennen of te voorkomen. Ook leren ze om in een bepaalde situatie snel, veilig en zeker te kunnen optreden. Hierbij krijgen ze voorlichting en handelingsperspectieven aangeboden. Hiermee is de TSC een belangrijke ontmoetingsplek voor veiligheid in Twente. De verschillende onderdelen van de TSC halen verschillende disciplines en deskundigheden bij elkaar en waar mensen en kennis bij elkaar komen ontstaan ideeën en bedrijvigheid. Dit is de kern van TSC.

In november 2014 heeft het AB VRT besloten om een deel van TSC uit de projectfase te halen en dit deel als integraal onderdeel van de Veiligheidsregio Twente voor een periode van tenminste 5 jaar te exploiteren en door te ontwikkelen. Daarnaast is in december 2014 door het AB VRT opdracht gegeven voor het uitwerken van een 'open ontwikkelroute' waarin de toekomstige mogelijkheden, inclusief de bijbehorende route en beslispunten, van TSC in samenhang met TS&S worden verkend. Dit wordt opgepakt in het programma Twente Safety Campus. Het bestuur is in november 2015 tijdens de bestuurlijke tweedaagse over veiligheid geïnformeerd over de laatste stand van zaken rondom de Twente Safety Campus.

5. Vrijwilligersagenda

De *Brandweer over morgen* schetst het toekomstconcept voor de brandweer in 2040 met vrijwilligheid als belangrijke basis.

De vrijwilligers vormen de lokale sleutel naar de vermaatschappelijking van de brandweer. Met een effectieve uitvoering van de lokale brandweezorg rukken zij lokaal niet alleen meer uit voor brand en hulpverlening, maar helpen zij burgers ook brand te voorkomen en te leren beperken. Op deze wijze wordt vrijwilligheid in de hele lijnorganisatie vertegenwoordigd.

Diverse onderzoeken onder de brandweervrijwilligers hebben de tevredenheid van het vrijwilligerswerk aangetoond. Aandachtspunten voor verbetering zijn:

- In te spelen op de (h)erkenning van de vrijwilligers op hun specifieke maatschappelijke positie in de lokale samenlevingen,
- In te spelen op de vervreemding in de organisatieopshaling en;
- Rekening houden met de toenemende belasting thuis, bij de werkgever en in de kazerne.

Om tegemoet te komen aan een oplossing voor de hierboven gestelde punten werken Brandweer Nederland en de Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers aan een visie op de inzet van vrijwilligers, waarbij de motivatie en inzet het centrale thema vormen. Twente gebruikt de landelijke visie als input voor het Twentse beleid, waarbij er een tweedeling wordt gemaakt in Visie op vrijwilligheid en de praktische uitvoerbaarheid van dit beleid voor de vrijwilligers. Dit laatste heeft geresulteerd in een vrijwilligersagenda voor de komende jaren.

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota	Vastgesteld door	Datum vaststelling
Brandweer Twente over morgen, visie op één brandweer in Twente (oktober 2011)	Algemeen Bestuur	Oktober 2011
Principebesluit één Brandweer Twente	Algemeen Bestuur	Maart 2012
Organisatieplan Brandweer Twente	Algemeen Bestuur	Juli 2012
Beleidsplan Veiligheidsregio Twente 2016-2019	Algemeen Bestuur	Juni 2015
Dekkingsplan Brandweer Twente	Algemeen Bestuur	Sept 2012 + aanvulling juni 2015
Wet Veiligheidsregio's	Tweede kamer	1 oktober 2010
Beleidskeuze OMS verificatie en STOOM aanpak	Algemeen Bestuur	16 februari 2015

Wat willen we bereiken? (Brandweer breed)

1. Algemeen

Brandweer Twente is een herkenbare brandweermanorganisatie die optreedt als sterke partner zowel in Veiligheidsregio Twente als daarbuiten. De bedrijfssturing is gebaseerd op de resultaten van een gedegen informatiesysteem.

2. Brandveiligheid

Brandweer Twente werkt aan een optimale (brand-)veiligheid waarin het accent verschuift van bestrijden naar voorkomen, door het zo veel mogelijk structureel voorkomen van brandonveilige situaties: 'minder branden, minder slachtoffers en minder schade'. Brandweer Twente heeft als doel een dalende trend in gang te zetten. Ze heeft hiertoe een heldere en significante rol in de ontwikkeling van de infrastructuur en ruimtelijke ordening in de regio. Om burgers en bedrijven bewuster en verstandiger te maken op het gebied van brandveiligheid ontplooit Brandweer Twente diverse activiteiten. Brandweer Twente wil haar medewerkers (beroeps en vrijwillig) breder inzetten voor zowel incidentbestrijding als veiligheidsvoorlichting. Hiermee wordt de brandweer een organisatie die beroeps en vrijwilligers nog meer mogelijkheden biedt om een maatschappelijk relevante bijdrage te leveren.

3. Repressie

Brandweer Twente biedt dagelijks (24/7) adequate brandweer zorg binnen Twente. Brandweer Twente draagt zorg voor een solide organisatie voor crisis- en rampenbestrijding binnen Twente, waarbij de brandweer een deskundig aandeel levert. Verder wil zij als partner in veiligheid zorgen dat alle betrokken partijen ook daadwerkelijk kunnen bijdragen aan meer veiligheid.

Concreet wil Brandweer Twente in de komende jaren voortvarend aan de slag gaan met slimme repressie. Hiertoe is een risicodifferentiatie uitgewerkt. In de periode 2016-2020 wordt verder gewerkt aan een gelijkwaardige verdeling van de brandweezorg in Twente in relatie tot de risico's. Risico's zijn bestuurlijk geaccepteerd en gecommuniceerd. Slimme repressie wordt verder uitgewerkt. Uitgaande van risicodifferentiatie worden variabele voertuigbezetting (bijvoorbeeld light versie voor bepaalde teams) en nieuwe inzettechnologieën toegepast.

4. Professionalisering

Om brandweezorg op maat te bieden zonder concessies te doen aan de veiligheid van burgers en brandweermensen wordt gewerkt aan de professionalisering van de brandweermanorganisatie. Concreet wordt gewerkt aan lerend vermogen, verdeling van specialismen, versterken van (brand)onderzoek en de doorontwikkeling van Troned naar een multidisciplinair veiligheidscentrum: de Twente Safety Campus. Er zijn

passende oplossingen voor specialismen, gegevens van brandonderzoek komen periodiek ter beschikking en is er meer ruimte voor de inzet van vrijwilligers vanuit de lokale kazernes. Binnen Brandweer Twente zijn vakbekwaamheid en lerend vermogen een integraal onderdeel van de bedrijfsprocessen. Er is ruimte voor vakmanschap en creativiteit van het individu. Formeel en informeel leren zijn communicerende vaten en in balans. Het oefencentrum Troned, als onderdeel van de Twente Safety Campus, is daarin een belangrijk onderdeel en een satelliet in het landelijke netwerk voor oefenen, onderzoek en innovatie. Er is aandacht voor grensoverschrijdende uitwisselingen en activiteiten.

Wat doen we ervoor?

1. Algemeen

- Brandweer Twente is herkenbaar en zichtbaar in de samenleving. We informeren burgers en bedrijven over onze activiteiten. We zijn vanaf 31 kazernes aanwezig in Twente en zijn bereikbaar voor burgers en bedrijven.
- Brandweer Twente levert een actieve bijdrage aan vakgroepen en samenwerkingsverbanden.
- Brandweer Twente beschikt over een gedegen informatiesysteem voor eigen management, bestuur en burger. Informatie-gestuurd werken is een speerpunt binnen Brandweer Twente.

2. Brandveiligheid

- Brandweer Twente is de kennisleverancier en adviseur op het gebied van advies en toezicht op het terrein van fysieke- en brandveiligheid binnen Twente en (als extern kennispunt) t.b.v. de netwerk RUD Twente.
- Brandweer Twente spant zich in om zo veel mogelijk brandonveilige situaties te voorkomen door het geven van adviezen aan gemeente, bedrijven en burgers ten aanzien van brandveiligheid.
- Brandweer Twente voert taken op gebied van Brandveilig Leven uit in de 14 Twentse gemeenten. Diverse activiteiten zijn gericht op het vergroten van de bewustwording bij burgers en bedrijven, waarbij samenwerking wordt gezocht met diverse (externe) partners. Daarbij spannen we ons in om de resultaten - voor zover mogelijk- meetbaar te maken.

3. Repressie

- Brandweer Twente garandeert de dagelijkse paraatheid vanuit 31 kazernes in Twente. Hierbij voldoen we aan de bestuurlijk vastgestelde opkomsttijden in het dekkingsplan Brandweer Twente.
- Brandweer Twente is voortvarend aan de slag met slimme repressie en verbetert organisch het primaire proces (waaronder variabele voertuigbezetting, arrangementen met vrijwilligers, nieuwe inzettechnologieën).
- Brandweer Twente innoveert en heeft haar specialistische taken in (inter)regionale en landelijke samenwerking georganiseerd op basis van risicodifferentiatie.

4. Professionalisering

- Brandweer Twente doet (brand)onderzoek, analyseert branden door haar eigen brandonderzoeksteam, verzamelt systematisch gegevens over (brand) veiligheid, signaleert trends en deelt resultaten met netwerkpartners, zowel in Twente als in Brandweer NL.
- Door middel van het inrichten van een Kenniscentrum, het vakbekwaamheidsstelsel leertafels en kenniskringen wordt de vakbekwaamheid binnen de organisatie gewaarborgd. Op deze manier zorgen we ervoor dat ons personeel vakbekwaam is en blijft. Er is een oefen(beleids)plan waar uitvoering aan wordt gegeven.
- Vrijwilligersbeleid Brandweer Twente is vertaald naar concrete acties (vrijwilligersagenda) en wordt geïmplementeerd in de organisatiestructuur. Brandweer Twente zorgt ervoor dat vrijwilligers goed gefaciliteerd en gemotiveerd hun werk kunnen doen.

Prestatie-indicatoren

Indicator	Nr. activiteit	Bron	Huidig niveau (2016)	Ambitieniveau (2017)
Verbinding met de gemeentes	1a	Nvt	Brandweer Twente komt jaarlijks in iedere gemeente 1x langs om de gemeenteraden/-besturen te informeren over haar activiteiten.	Brandweer Twente komt jaarlijks in iedere gemeente 1x langs om de gemeenteraden/-besturen te informeren over haar activiteiten.
Brandweer levert een bijdrage in de multidisciplinaire vakgroepen.	1b	Visie <i>Brandweer Twente over Morgen</i>	100%	100%
De indicatorenset zoals vastgesteld in de programmabegroting wordt in VRT verband gemonitord.	1c	Nvt	Rapportage in BERAP	Rapportage in BERAP

Indicator	Nr. activiteit	Bron	Huidig niveau (2016)	Ambitieniveau (2017)
Productendienstencatalogus (PDC) met afspraken over de werkwijze m.b.t. de thema's advies en controles/toezicht.	2a,b	Nvt	In 2016 ev. worden de afspraken met de gemeentes gemonitord en waar nodig bijgestuurd.	In 2017 ev. worden de afspraken met de gemeentes gemonitord en waar nodig bijgestuurd.
Adviestermijn	2a,b	Visie <i>Brandweer Twente over Morgen</i>	90 % van de afgegeven adviezen is binnen de afgesproken en vastgelegde termijn verstrekt. 95% van de afgegeven adviezen voldoen aan de afgesproken en vastgestelde kwaliteitscriteria (PDC)	90% van de afgegeven adviezen is binnen de afgesproken en vastgelegde termijn verstrekt. 95% van de afgegeven adviezen voldoen aan de afgesproken en vastgestelde kwaliteitscriteria (PDC)
Toezicht (controles brandveiligheid)	2a,b	Visie <i>Brandweer Twente over Morgen</i>	Ten minste 90% van de afgesproken controles is gerealiseerd. Tevredenheid over de uitgevoerde controles is minimaal voldoende (bepaald i.o.m. gemeente).	Ten minste 90% van de afgesproken controles is gerealiseerd. Tevredenheid over de uitgevoerde controles is minimaal voldoende (bepaald i.o.m. gemeente).
Brandveilig leven*	2c	Nvt	Bereik activiteiten BVL: jaarlijks ca 46.000 mensen.**	Bereik activiteiten BVL: jaarlijks ca 46.000 mensen.**
OMS	2, 3	Nvt	Daling van het aantal loze meldingen van 2100 naar 1900.	Stabilisering van het aantal loze meldingen op 1900.
Basisbrandweezorg: uitrukken die voldoen aan de normtijd	3a	Dekkingsplan Brandweer Twente	Bij daadwerkelijke uitrukken voldoet BRW Twente in 90% van de gevallen aan de berekende tijd uit het vastgestelde dekkingsplan Brandweer Twente.	Bij daadwerkelijke uitrukken voldoet BRW Twente in 90% van de gevallen aan de berekende tijd uit het vastgestelde dekkingsplan Brandweer Twente.
Project Innovatieve incidentbestrijding	3b,c	Nvt	Uitvoering implementatieplan volgens planning	Programma Risicogerichte Brandweezorg gestart: procesnotitie bestuurlijk vastgesteld in 2017.
Brandonderzoek	4a	Nvt	Naast de reguliere brandonderzoeken wordt: – 100% van de branden met slachtoffers onderzocht – 100% van de woningbranden onderzocht	Naast de reguliere brandonderzoeken wordt: – 100% van de branden met slachtoffers onderzocht – 100% van de woningbranden onderzocht
Opleiden	4b,c	Visie <i>Brandweer Twente over Morgen</i>	Alle repressieve personeel is 100% in het bezit van de voor de functie vereiste diploma of certificaat.	Alle repressieve personeel is 100% in het bezit van de voor de functie vereiste diploma of certificaat.
Oefenen en bijscholing	4b,c	Visie <i>Brandweer</i>	In 2015 is een start gemaakt met het toetsen	In 2016 wordt de vakbekwaamheid bij het

		<i>Twente over Morgen</i>	van vakbekwaamheid bij het repressieve personeel.	repressieve personeel structureel getoetst.
--	--	---------------------------	---	---

** De genoemde aantallen betreffen burgers die direct bereikt zijn door een BVL activiteit (bijv/ leerlingen op scholen) en burgers die indirect in contact zijn gekomen met een BVL activiteit (bijv. de ouders van de leerlingen die deelnemen aan een BVL activiteit).

4.2.1 Geraamde totaal saldo van baten en lasten

Programma Brandweer	2017	2016	Vershil
Totaal lasten	€ 45.272.509	€ 45.256.764	€ 15.745
Totaal baten	€ 5.109.772	€ 5.993.555	-€ 883.783
Saldo	€ 40.162.737	€ 39.263.209	€ 899.528

Betreft de som van lasten en baten op product / projectniveau. Noot: de verlaging van de baten houdt verband met de invulling van de bezuinigingsopgaaf 2016, die in de programmabegroting 2016 nog als "taakstellende baat" was verantwoord.

4.3 Programma GHOR

Portefeuillehouder : A.C. Hofland Programmamanager : Th.N.J. van Rijmenam		
Toelichting op het programma		
<p>In 2016 is het actieplan GHOR 2016 afgesloten. Voor de periode 2017-2020 heeft GHOR een nieuw actieplan in ontwikkeling, dat eind 2016 wordt vastgesteld.</p>		
Missie en visie		
<p>GHOR Twente is de verbindende schakel tussen de zorginstellingen in de regio en de organisatie voor rampenbestrijding en crisisbeheersing. De GHOR is een netwerkorganisatie die contacten onderhoudt en waar nodig schriftelijke afspraken maakt met de ketenpartners in de "witte kolom" die een rol hebben in de opgeschaalde geneeskundige hulpverlening. De rol van de GHOR is niet alleen zichtbaar tijdens crisissituaties, maar strekt zich uit over de gehele veiligheidsketen: van risicobeheersing tot nazorg.</p> <p>De GHOR zorgt voor leiding en coördinatie bij crises en rampen of dreiging hiervan. Het personeel dat hiervoor wordt ingezet is opgeleid en getraind. De GHOR is een betrouwbare partner in de Veiligheidsregio en werkt nauw samen met de hulpdiensten, gemeenten en andere betrokken partijen om bij te dragen aan een veilige leefomgeving voor de burgers in Twente.</p>		
Trends en ontwikkelingen (maatschappelijke en bestuurlijke ontwikkelingen)		
<p>Het landschap van de acute zorg verandert door het landelijk ingezet beleid van lateralisatie: bundeling van gespecialiseerde zorg waardoor deze op minder plaatsen beschikbaar zijn. Dit zal ook gevolgen hebben voor de hulpverlening bij grotere calamiteiten, bijvoorbeeld doordat er minder spoedeisende hulpposten zullen zijn of dat er gevolgen zijn voor transport en spreiding .</p> <p>De keten van acute zorg is het aandachtsveld van het Regionaal Overleg Acute Zorg, in dit overleg stemmen de zorgpartners het aanbod van zorg af. De GHOR maakt hier deel van uit en is vertegenwoordigd door de directeur publieke gezondheid (DPG).</p> <p>Een belangrijke maatschappelijke tendens is het bevorderen van zelfredzaamheid. De burgers en bedrijven hebben ook een eigen verantwoordelijkheid om zich voor te bereiden op crises en rampen. Voor de GHOR is een belangrijk aandachtsveld de continuïteit van zorg bij zorginstellingen: ziekenhuizen, verpleeg- en verzorgingstehuizen. De GHOR faciliteert de zorginstellingen bij hun voorbereiding op crisissituaties.</p>		
Kaderstellende beleidsnota's		
Beleidsnota	Vastgesteld door	Datum vaststelling
Visiedocument Veiligheidsregio Twente	Algemeen bestuur	5 juli 2010
Organisatieplan VRT	Algemeen bestuur	11 april 2011
Regionaal risicoprofiel VRT	Algemeen bestuur	10 oktober 2011
Regionaal beleidsplan VRT	Algemeen bestuur	24 september 2012
Regionaal crisisplan VRT	Algemeen bestuur	12 december 2011
Actieplan GHOR Twente 2016	Dagelijks bestuur	22 maart 2013
Actieplan GHOR Twente 2020	In ontwikkeling	
Wat willen we bereiken? (GHOR breed)		
<p>De GHOR heeft als opdracht het coördineren van de geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises, oftewel de witte kolom. Deze crisissituaties kunnen uiteenlopen van bijvoorbeeld een grootschalige stroomuitval tot een ongeval of ramp met een groot aantal slachtoffers. Verder heeft de GHOR als taak ondersteuning te bieden en coördinatie te verzorgen bij de voorbereiding van partijen op rampen en crises. Met uiteindelijk als doel dat slachtoffers onder alle omstandigheden verantwoorde zorg wordt geboden door een samenhangende zorgketen. Een zorgketen waarbij ook sprake is van nauwe samenwerking met andere hulpdiensten. De GHOR adviseert daartoe de zorgsector over de wijze van voorbereiding. De GHOR adviseert ook andere overheden en organisaties op dit gebied.</p>		

Wat doen we ervoor?

1. Risicobeheersing GHOR

- Geneeskundige advisering bij vergunningverlening evenementen.
- Geneeskundige advisering bij rampbestrijdingsplannen en veiligheidsplannen rond infrastructurele werken en externe veiligheid.

2. Preparatie, repressie, nazorg

- Parate crisisorganisatie GHOR.
- Sleutelfuncties bemenst.
- Evaluatie van incidenten (mono- en multidisciplinair).
- Operationele informatievoorziening met LCMSgz en GHOR4all.

3. Vakbekwaamheid

- Sleutelfunctionarissen GHOR opleiden en diplomeren voor hun functie.
- Alle functionarissen worden minimaal 1x per jaar in hun functie geoefend.
- Faciliteren vakbekwaamheid met trainingscentrum Safety Care Center.

4. Materieel, materiaal

- Beheer en onderhoud materialen (communicatiemiddelen).
- Beheer en onderhoud materieel (voertuigen, haakarmbak).

5. Operationele planvorming

- Opstellen van plannen, procedures en instructies GHOR.
- Bijdragen in multidisciplinaire planvorming voor geneeskundige aspecten.
- Grensoverschrijdende samenwerking met buurregio's in Nederland en Duitsland.

6. Beleid en bestuur

- Afsluiten en evalueren van convenanten met ketenpartners.
- Rapportage over zorgcontinuïteit ketenpartners zorginstellingen.
- Kwaliteitsmanagement en certificering volgens het HKZ normen.

7. Netwerkmanagement

- Participatie in netwerken en overleggen voor verkrijgen van draagvlak.
- Deelname als partner in Regionaal Overleg Acute Zorg.
- Communicatie met brochures, website en 112 Netwerk.
- Bezoekrondes aan besturen/directies ketenpartners.

Prestatie-indicatoren

Indicator	Nr. activiteit	Bron	Huidig niveau (2015)	Ambitieniveau (2017)
Advisering GHOR bij C evenementen	1	Regionaal evenementen beleid	100%	100%
Sleutelfuncties bemenst	2	Reg. crisisplan	100%	100%
GHOR functionarissen opgeleid en min. 1x beoefend	3	OTO jaarplan	85%	85%
Materieel en materiaal functioneert bij inzet	4	Evaluaties na inzet	100%	100%
GHOR is HKZ gecertificeerd	6	HKZ auditrapport	Gecertificeerd	gecertificeerd
Aantal uitgaven 112Netwerk	7	Bewijsexemplaren	4	4

4.3.1 Geraamde totaal saldo van baten en lasten

Programma GHOR	2017	2016	Vershil
Totaal lasten	€ 1.485.587	€ 1.571.924	-€ 86.337
Totaal baten	€ 826.686	€ 854.294	-€ 27.608
Saldo	€ 658.901	€ 717.631	-€ 58.729

Betreft de som van lasten en baten op product / projectniveau.

4.4 Programma Gemeenten

Portefeuillehouder : M.K.M Stegers
Programmamanager : H.G.W. Meuleman

Toelichting op het programma

De Wet Veiligheidsregio's stelt de gemeentelijke kolom verantwoordelijk voor de coördinatie van de uitvoering van de bevolkingszorg. Binnen deze kolom is de coördinerend gemeentesecretaris belast met de coördinatie van de maatregelen en voorzieningen die de gemeenten treffen voor crisisbeheersing en bevolkingszorg. De uitvoering van de taken worden gedaan door de Twentse Ambtenaren Openbare Veiligheid (AOV) en het veiligheidsbureau, in samenwerking met het team bevolkingszorg en externe partners.

Missie en visie

De visie van de gemeentelijke kolom sluit aan bij de van de VRT en de landelijke visie 'bevolkingszorg op Orde (BZOO). Zelfredzame burgers moeten in staat worden gesteld om hun eigen weg te gaan en wanneer dat nodig is, moeten zij daarin gefaciliteerd en gestimuleerd worden. Dit betekent dat Bevolkingszorg zich meer moet richten op het helpen van diegenen die verminderd dan wel niet zelfredzaam zijn. Spontane hulp uit de samenleving wordt waar mogelijk geaccepteerd, gestimuleerd en gefaciliteerd.

Trends en ontwikkelingen (maatschappelijke en bestuurlijke ontwikkelingen)

1. Bevorderen zelfredzaamheid burgers en improvisatievermogen gemeenten

In de notitie BZOO staat dat de processen bevolkingszorg zich meer moeten gaan richten op de behoefte van de burgers. Bij de uitvoering van de processen bevolkingszorg dient in grote mate vertrouwd te worden op de zelfredzaamheid van getroffen en de zelfredzamen voornamelijk te faciliteren en te stimuleren.

2. Maatschappelijk onrust binnen het sociale domein

Het verbinden van zorg en veiligheid is sinds de decentralisaties van de Jeugdwet, de WMO 2015 en de Participatiewet begin 2015, een belangrijk thema. Gevolg is dat bij incidenten in het sociaal domein de directe betrokkenheid en aanspreekbaarheid van de gemeente groter is. Deze ontwikkelingen hebben het noodzakelijk gemaakt om een integrale werkwijze af te spreken. Zie daarvoor de handreiking Maatschappelijk Onrust. Naar aanleiding van de opvang van vluchtelingen is deze handreiking aangevuld.

3. Vluchtelingenopvang en maatschappelijke impact

In 2015 zijn de Twentse gemeenten in samenwerking met de VRT bezig geweest met het organiseren van crisishulpverlening vanwege de onverwachte hoge instroom van vluchtelingen naar Nederland. Hierbij heeft de VRT een coördinerende rol. Hoe de vluchtelingen stroom naar Nederland zich gaat ontwikkelen en wat de maatschappelijke impact gaat worden, is nog onduidelijk. De verwachting is wel de vluchtelingenproblematiek grote impact gaat hebben op de perceptie en het veiligheidsgevoel van de burgers. Voor de Veiligheidsregio's en de gemeenten is dit de komende jaren een belangrijk thema waar de VRT, samen met de gemeenten, zich goed op wil voorbereiden.

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota	Vastgesteld door	Datum vaststelling
Herziende Regionaal crisisplan 2017-2020	Algemeen Bestuur VRT	4 ^{de} kwartaal 2016
Handreiking Maatschappelijk onrust	Algemeen Bestuur VRT	4 ^{de} kwartaal 2015
Regionaal beleidsplan 2016-2019	Algemeen Bestuur VRT	2 ^e kwartaal 2015
Organisatieplan 'inrichting gemeentelijke kolom'	Algemeen Bestuur VRT	1 ^{ste} kwartaal 2011
Bevolkingszorg op orde in Twente?	Algemeen Bestuur	3 ^{de} kwartaal 2014

Wat willen we bereiken? (Gemeentelijke kolom breed)

- Uitdragen van de visie van BZOO in Twente aan (externe) crisispartners;
- Het opleiden en oefenen van het team bevolkingszorg op basis van deze visie;
- Zorgdragen voor een goede verbinding tussen de vakgebied van zorg en veiligheid;
- Het opleiden en oefenen van het team bevolkingszorg op basis van de handreiking Maatschappelijk onrust;
- Prepareren van de crisisorganisatie op de (mogelijke) maatschappelijke impact van de hoge stroom vluchtelingen.

Wat doen we ervoor?

De gemeentelijke kolom, bestaande uit het veiligheidsbureau, de Twentse AOV's en het team bevolkingszorg, geeft uitvoering aan het meerjarenplan gemeentelijke kolom 2016-2017. Hier staan alle activiteiten, zowel projectmatig als beheersmatig, benoemd die gerelateerd zijn aan de visie en de doelstellingen.

Prestatie-indicatoren				
Indicator	Nr. activiteit	Bron	Huidig niveau (2015)	Ambitieniveau (2017)
>80 % van de taken van het jaarplan zijn uitgevoerd door de gemeentelijke kolom		Jaarplan 2017	80%	80 %
>80 % van de sleutelfunctionarissen, AC BZ, OVD BZ, HIN en teamleiders, bevolkingszorg zijn opgeleid en geoefend		Jaarplan 2017	< 80%	> 90%
>70 % van de teamleden bevolkingszorg zijn opgeleid en geoefend		Jaarplan 2017	>70%	> 70%

4.4.1 Geraamde totaal saldo van baten en lasten

Programma Gemeenten	2017	2016	Vershil
Totaal lasten	€ 258.481	€ 252.425	€ 6.056
Totaal baten	€ 232.396	€ 238.104	-€ 5.708
Saldo	€ 26.085	€ 14.321	€ 11.764

Betreft de som van lasten en baten op product / projectniveau.

5 Paragrafen

De begroting bevat de volgende paragrafen:

1. **Weerstandsvermogen**
2. **Onderhoud kapitaalgoederen**
3. **Bedrijfsvoering**
4. **Verbonden partijen**
5. **Financiering**
6. **Rechtmatigheid**

Het algemeen bestuur stelt voor het begrotingsjaar 2017 kaders vast om zijn controlerende taak uit te kunnen voeren. Deze paragrafen vormen gezamenlijk dat instrument. Ze geven een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten van de begroting vanuit een bepaald perspectief. Het gaat hierbij om onderdelen die betrekking hebben op de beleidslijnen van beheersmatige aspecten. Deze aspecten kunnen grote financiële gevolgen hebben en daardoor de realisatie van de programma's beïnvloeden. In deze begroting wordt voorts een paragraaf gewijd aan de uitvoering van rechtmatigheid.

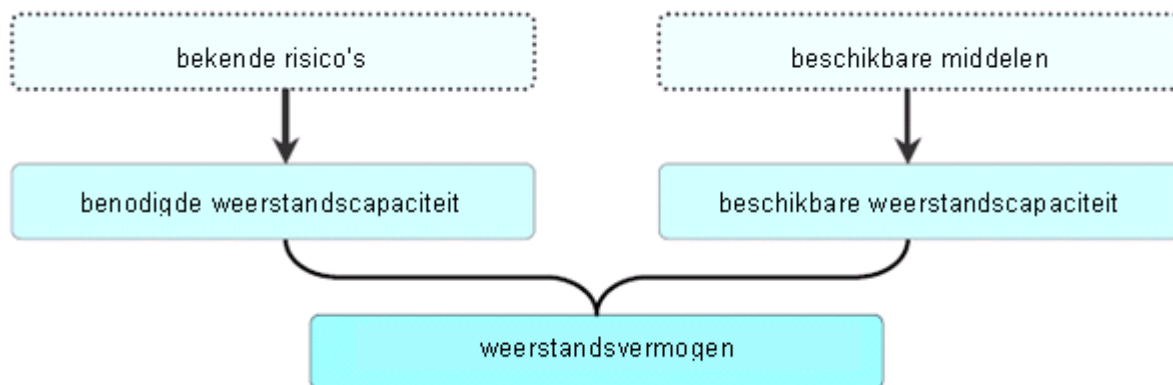
5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Deze paragraaf omvat zowel het weerstandsvermogen als een inschatting van risico's die daarmee moeten worden afgedekt. Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen. Al afgedekte risico's hebben geen invloed op het weerstandsvermogen. Hieruit volgt dat het weerstandsvermogen bestaat uit alle middelen en mogelijkheden om niet-begrote kosten te dekken. Dat laat ook zien hoe robuust de begroting van de VRT wel of niet is.

Technisch gesproken geeft het weerstandsvermogen de relatie weer tussen:

- a. De middelen en mogelijkheden waarover VRT beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken (de weerstandscapaciteit);
- b. Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Schematisch:

De weerstandscapaciteit dient om de continuïteit van de organisatie te waarborgen. We maken hierbij onderscheid tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit.

In 2015 is het beleidskader risicomanagement / weerstandsvermogen vastgesteld. Het beleidskader is in samenspraak met specialisten vanuit gemeenten uitgewerkt. Het cyclische karakter ervan maakt het mogelijk om de systematiek onderdeel te laten zijn van de P&C-cyclus. Het beleidskader geeft aan wat als beschikbaar weerstandscapaciteit kan worden gerekend en hoe, op basis van de risico's, de benodigde weerstandscapaciteit wordt berekend.

5.1.1 Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit bestaat in beginsel uit algemene middelen die als buffer dienen voor de opvang van onvoorziene incidentele kosten. Voor de VRT geldt dat vanwege de hybride financieringsstructuur de middelen afkomstig kunnen zijn van zowel de gemeenten als het Rijk.

Gemeentelijke middelen

Tot het weerstandsvermogen wordt gerekend de algemene reserve en de bestemmingsreserves waarop nog geen verplichtingen rusten.

De VRT beschikt per 1 januari 2016 over een Algemene Reserve van € 379.348,-. De bestemmingsreserves waarop nog geen verplichting rusten bedragen in totaal € 596.775. Bestemmingsreserves (en voorzieningen) van de VRT hebben een specifieke doelstelling en zijn naar in het BBV aangegeven normen gerubriceerd. Er is per binnen VRT ingestelde, reserve/voorziening een format aangelegd waarin de doelstelling, omvang en bestemming hiervan zijn vastgelegd. Jaarlijks worden deze formats getoetst en indien nodig bijgesteld als gevolg van interne of externe regelgeving.

Rijksmiddelen

Veiligheidsregio's ontvangen jaarlijks een doeluitkering van het Rijk, de zogenaamde Brede Doel Uitkering Rampenbestrijding (BDUR). De BDUR is in brede zin inzetbaar voor de rampenbestrijding en crisisbeheersing. De BDUR is sinds 2011 verhoogd ter naleving van de nieuwe wet- en regelgeving. Eerder al hebben regio's voor hetzelfde doel incidentele stimuleringsbijdragen ontvangen. Deze financiële injecties van het Rijk zijn in Twente maar beperkt aangewend.

Gegeven de vele ontwikkelingen waarmee VRT rekening dient te houden, is in 2011 ervoor gekozen om € 1.100.000 te alloceren voor onvoorziene tegenvallers. De omvang van de algemene middelen (Rijk + gemeenten) bedraagt dus **€ 2.076.123**

5.1.2 Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit de onbenutte capaciteit uit hoofde van tarieven, heffingen en bijdragen. Deze kan worden benut om structurele tegenvallers te compenseren, als hiervoor geen andere dekkingsmiddelen bestaan. De structurele weerstandscapaciteit van de VRT is nihil. Slechts een fractie van de begroting is afgedekt met tarieven en deze zijn overwegend marktconform. Verhoging zou daarom automatisch leiden tot omzetverlies.

5.1.3 Risico's

Jaarlijks wordt, conform beleidskader, het financiële risicobeeld in termen van kans en impact geactualiseerd. In het beleidskader zijn kans en impact in ordinale scores tot uitdrukking gebracht in een range van 1 (= klein) tot 5 (= groot). Een risico is daarom minimaal gewaardeerd op 1 en maximaal op 25. De scores zijn vervolgens in kleur tot uitdrukking gebracht (groen, oranje, rood). De oranje en rode scores wegen mee in de weerstandscapaciteitsberekening. De groene scores in beginsel niet tenzij het geheel ervan uitstijgt boven 1% van het begrotingsniveau (ca. € 500.000)

Het recapitulerende beeld per 1-1-2016

Aantal geïdentificeerde risico's	22
Aantal groene scores (waardering 1-8)	13
Aantal oranje scores (waardering 9-16)	8
Aantal rode scores (waardering 17-25)	1
Is de som van de groene scores > 1% van de begroting	Ja
Hoe hoog stijgt de som van groene scores hierboven uit?	€ 0,2 mln.
Zijn de rode scores allen exogeen (ontstaan buiten de invloedssfeer van de organisatie)?	Ja
Berekende omvang van het risico (oranje, rode scores en groene scores boven de drempel)	€ 3,0 mln.
Beschikbare reserves ter dekking van de risico's	€ 2,1 mln.
Weerstandratio feitelijk o.g.v. huidig risicobeeld	69%
Weerstandratio toegestaan (cf. beleidskader)	70%

Uit het recapitulerende beeld blijkt dat het feitelijk weerstandsratio onder de norm zit. Weliswaar is de totale omvang van de risico's afgenomen ten opzichte van de begroting 2016 (van € 3,3 mln naar € 3,0 mln), maar daar staat tegenover dat ook het weerstandsvermogen is afgenomen.

Het verschil tussen de huidige reservepositie en het normatieve plafond bedraagt € 25.000,-. Via de jaarrekening 2015 wordt voorgesteld om de reservepositie aan te vullen met dit bedrag. Hierna wordt een beknopte toelichting gegeven op de oranje en rood scorende risico's.

Aanwezige risico's

Ontwikkelingen meldkamerdossier

Toelichting	<p>In de herfst van 2013 is het transitieakkoord getekend. Daarmee is de basis gelegd voor de overheveling van Twentse meldkamertaak (althans het basispakket) naar de meldkamer in Apeldoorn. Het dossier is nog met veel onzekerheid omgeven. In het akkoord is opgenomen dat de kosten die verbonden zijn aan de transitie kunnen worden verhaald op het ministerie. De mate waarin, is in dit stadium niet bekend.</p> <p>Intussen is een gateway-review uitgevoerd op het landelijke traject, wat heeft geleid tot een wijziging van de aanpak.</p> <p>De transitie brengt verschillende financiële risico's met zich mee:</p> <ul style="list-style-type: none"> - boventallig personeel (<i>meerjarig</i>) - leegstand en derving inkomsten stichting meldkamer Twente (<i>meerjarig</i>) - afwaardering technische meldkameractiva (<i>eenmalig</i>) - verschil tussen bijdrage aan de landelijke meldkamerorganisatie (LMO) en de bijdrage aan de Twentse meldkamer (<i>structureel</i>). <p>De financiële consequenties doen zich op middellange termijn voor. Dit gegeven is reden om de kans van optreden als relatief laag te kwalificeren. De risicoscore is naar beneden bijgesteld, o.a. door flexibilisering van de poule centralisten.</p>
Type	Exogeen
Kans / impact berekening	€ 737.000,- (rode score)
Beheersing	<ul style="list-style-type: none"> • Terughoudend beleid bij vervanging van kapitaalgoederen. • Beïnvloeding via (in)formele kanalen.

Claims die volgen uit aanbestedingstrajecten

Toelichting	<p>In de afgelopen jaren is binnen de VRT de aandacht voor de problematiek van aanbestedingen toegenomen. Gerealiseerde verbeterpunten zijn het opstellen van een inkoopkalender en kennisontwikkeling op dit onderwerp. Dat heeft bijgedragen aan een verlaging van het risico op onjuiste aanbestedingen en daaruit volgende claims van marktpartijen.</p> <p>VRT is echter ook partij in trajecten in bovenregionaal of landelijk verband. Dit risico is op basis van ervaringen in 2015 zwaarder gekwalificeerd. Wat waarschijnlijk meespeelt is dat het bij bovenregionale en landelijke aanbestedingstrajecten gaat om grotere bedragen, waardoor het voor marktpartijen interessanter is om een claim neer te leggen.</p>
Type	Exogeen / endogeen
Kans / impact berekening	€ 75.000 (oranje)
Beheersing	<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen van een inkoopkalender • Investeren in de kennis van zowel het onderdeel Inkoop als de rest van de organisatie

Bovengemiddelde inzet bij (middel)grote branden

Toelichting	Jaarlijks zijn er fluctuaties in de inzet op branden en de daaruit volgende uitputting van het budget voor vergoedingen. Dit risico betreft de situatie waarin een brand of een reeks branden in enig jaar leidt tot een aanzienlijke en meer dan evenredige overschrijding van het budget.
Type	Exogeen
Kans / impact berekening	€ 150.000 (oranje)
Beheersing	Geen

Schoon werken

Toelichting	Schoon werken heeft als voornaamste doel het voorkomen van gezondheidsproblemen. Eind 2015 heeft de kerngroep arbeidsveiligheid van Brandweer Nederland de richtlijn schoon werken gepubliceerd. De richtlijn beschrijft een standaard met betrekking tot schoon werken bij brand en is gericht op alle medewerkers die betrokken zijn in het repressieve proces, het proces van vakbekwaam worden en blijven, het brandonderzoeksproces en het ondersteunende logistieke, onderhouds- en/of reinigingsproces. Veiligheidsregio's kunnen zelf vaststellen op welke manier ze de richtlijn implementeren. De VRT heeft reeds maatregelen getroffen en investeringen gedaan in uitbreiding van was- en droogcapaciteit, aanschaf cleaning-kits, extra voorraden handschoenen en nekflappen. Het risico is groot dat er meer investeringen moeten volgen en/of dat de formatie voor het wassen structureel moet worden uitgebreid. De hiervoor gestarte projectgroep zal in 2016 komen met voorstellen voor verdere maatregelen.
Type	Exogeen
Kans / impact berekening	€ 275.000 (oranje)
Beheersing	Door het projectgewijs oppakken van dit thema zo effectief en kostenefficiënt mogelijk inspelen op deze actualiteit.

Ontwikkelingen integrale veiligheid

Toelichting	Momenteel zijn er diverse maatschappelijke ontwikkelingen welke de onveiligheid en de onveiligheidsgevoelens wereldwijd en soms ook regionaal bevorderen. Toenemende radicalisering en jihadisme zijn hier voorbeelden van. Maar ook bijvoorbeeld de terugkeer van delinquenten in de samenleving. De maatschappelijke gevolgen kunnen groot zijn. Inwoners kijken als eerste naar de overheid om hun veiligheid te waarborgen. De Twentse gemeenten voelen een verantwoordelijkheid voor de aanpak en doen steeds meer een beroep op de VRT en het platform IVZ om hier bijvoorbeeld gezamenlijk beleid voor te ontwikkelen of ontwikkelingen voor onze regio in kaart te brengen. De behoefte, soms acuut ingegeven door omgevingsfactoren, en de beschikbare middelen (platform IVZ / VRT) zijn niet op elkaar afgestemd. En dit geeft risico's in de exploitatiesfeer.
Type	Exogeen / endogeen
Kans / impact berekening	€ 70.000 (oranje)
Beheersing	Geen

Vervanging Rijksmaterieel

Toelichting	De Landelijke Faciliteit Rampenbestrijding, nu ondergebracht bij het IFV, heeft in het verleden een forse bijdrage geleverd aan het in stand houden van de brandweercompagnieën. Dit door het om-niet ter beschikking stellen van en het op kosten van het Rijk onderhouden van grootschalig materieel. Intussen is de beleidscyclus beëindigd en zet het IFV een koers in waarin regio's niet meer kunnen rekenen op om-niet levering en onderhoud van Rijksmaterieel. Dit terwijl het materieel in operationele zin grotendeels wel noodzakelijk blijft. Het ziet er naar uit dat het gaat om een overgang van 1 of 2 waterpelotons. Het materieel is aan het einde van de levensduur en moet waarschijnlijk op korte termijn worden vervangen.
Type	Exogeen
Kans / impact berekening	€ 270.000 (oranje)
Beheersing	Tijdige verkenning naar mogelijkheden tot uitfasering.

Twente Safety Campus exploitatierisico

Toelichting	VRT heeft de laatste jaren de locatie op de vliegbasis uitgebouwd tot een open ontmoetingsplek voor publieke en private partijen waarin gewerkt wordt aan nieuwe oplossingen voor veiligheidsvraagstukken. De organisatie heeft zich sterker geëngageerd aan de specifieke locatie als uitvalsbasis voor de campus. O.a. door middel van locatie specifieke investeringen in nieuwe oefenobjecten en civieltechnische voorzieningen. De activiteiten van TSC brengen exploitatierisico's met zich mee. Met de genoemde investeringen zijn de omzetdoelstellingen verhoogd, toegenomen en daarmee ook het bedrijfsrisico.
Type	Endogeen
Kans / impact berekening	€ 263.000 (oranje)
Beheersing	<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van de markt waarin TSC zich begeeft. • De opstelling van een kwalitatief goede business case • Helder zicht op de ontwikkeling van de financiële exploitatie • Ontwikkeling van een passende governance

Marktrisico vervanging brandweermaterieel en materiaal

Toelichting	In de afgelopen jaren is gebleken dat specifiek brandweermaterieel en materiaal een snellere prijsstijging kennen dan de reguliere prijsindex. De markt voor deze specialistische goederen wordt meestal gedomineerd door één of enkele aanbieders. Per investering verschilt daarbij de mate van vrijheid voor de VRT om zelf meer of minder eisen te kunnen stellen.
Type	Exogeen
Kans / impact berekening	€ 198.000 (oranje)
Beheersing	Bijtijds inzicht in vervangingsmomenten

Vervanging onroerende activa

Toelichting	VRT heeft de brandweerkazernes overgenomen tegen boekwaarde. Daarbij is aangenomen dat in de startbijdrage van de gemeenten een budget aan kapitaallasten is opgenomen die met de structurele lasten van de betreffende panden correspondeert (noot: desinvesteringsbudgetten zijn ten tijde van de regionalisering niet op dit punt genormaliseerd). In het algemeen was het gebruikelijk om de kapitaallasten op basis van de historische uitgaafprijs te begroten. Aangenomen wordt dat deze huisvestingsbudgetten grotendeels niet zijn geïndexeerd. Bij vervanging van de panden zal dit leiden tot een tekort op de begroting. Het effect treedt voor het gros op lange termijn op. Een deel van de onroerende activa (kazerne Almelo) staat op relatieve korte termijn op de rol voor vervanging. Het hier gekwantificeerde risico houdt vooral verband met vervanging op korte termijn.
Type	Voor VRT: exogeen
Kans / impact berekening	€ 193.000 (oranje)
Beheersing	<ul style="list-style-type: none"> • Doorontwikkeling vastgoedbeleid en vastgoedbeheer. • Bijtijds inzicht in vervangingsmomenten

Opgetreden risico's waarvan het effect nog tijdelijk meeweegt in berekening van de weerstandscapaciteit (knelpunten).

Het uitgangspunt is dat weerstandscapaciteit moet worden aangehouden voor risico's die kunnen optreden. In het beleidskader is vastgelegd dat risico's met een structurele impact worden gekwantificeerd op basis van 3x de jaarlast. Daarmee wordt verondersteld dat de organisatie in staat is het structurele effect van risico's binnen een termijn van 3 jaar te ondervangen. In die redenering is daarom voor onderstaande inmiddels opgetreden risico's nog een risicoscore aangehouden ter berekening van de weerstandscapaciteit. Die score loopt af en vervalt dus volledig na 3 jaar (of eerder afhankelijk van het moment waarop het effect is ondervangen).

Openbaar Brandmeldsysteem (OMS): wetswijziging Gebruiksbesluit

Toelichting	Per 1 april 2012 is het bouwbesluit aangepast. Hiermee is de automatische doormelding en daarmee de verplichte aansluiting op het OMS in bepaalde gebruiksfuncties niet meer noodzakelijk. Dit leidt ertoe dat het aantal aansluitingen daalt en daarmee vervalt ook deels de dekkingsbijdrage die voor deze dienst is berekend. Hierdoor ontstaat een gat in de begroting van de organisatie. Inmiddels is vanwege de uitfasering van de bestaande techniek (ISDN) door KPN de migratie opgestart. Daarbij is om moverende redenen ervoor gekozen om de vrijwillige aansluitingen niet te migreren. Tevens is voor het beheer van het OMS in navolging van de vorming van bovenregionale meldkamers de samenwerking gezocht met Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland. De samenwerking met VNOG brengt tijdelijke desintegratiekosten met zich mee. Het risico op desintegratiekosten treedt daadwerkelijk op.
Type	Exogeen
Berekening	$2/3 \times \text{€ } 170.000 = \text{€ } 113.333$
Beheersing	Mobiliteitsbeleid

Effecten herijking BDUR

Toelichting	VRT wordt voor 15% gefinancierd door het Rijk met een Brede Doeluitkering voor Rampenbestrijding en Crisisbeheersing (BDUR). De systematiek voor de verdeling van de rijksmiddelen over de regio's is geëvalueerd (gelijk aan de herijking van het gemeentefonds). De hieruit volgende herverdeeleffecten zijn ingegaan met ingang van 2016. Voor de VRT betekende dit een verlaging van de BDUR met € 146.000
Type	Exogeen
Berekening	$2/3 \times \text{€ } 180.000 = \text{€ } 120.000$
Beheersing	Geen

Het risico BTW consequenties, hieronder gedetailleerd omschreven, is een speciale variant. Het risico is al opgetreden in 2014 maar kent een opbouw over een lange periode. Daarom is voor de benodigde weerstandscapaciteit het zelfde bedrag aangehouden zoals het in de begroting 2016 was opgenomen.

BTW consequenties

Toelichting	In de junicirculaire van het ministerie van V&J over de BDUR (2013) is bekend gemaakt welk bedrag regio's aan compensatie ontvangen voor het feit dat de omzetbelasting in 2014 niet meer declarabel is. Twente ontvangt een compensatie van c.a. € 2,2 mln. De werkelijke BTW-kosten stijgen op termijn volgens de laatste berekeningen daar ver bovenuit (c.a. € 1.000.000 structureel). Dit structurele tekort treedt zeer geleidelijk op (afhankelijk van het tempo waarin vervangingsinvesteringen zich voordoen). Hiervoor dienen geleidelijk additionele financiële maatregelen te worden getroffen om te voorkomen dat dergelijke effecten op de gemeenten worden afgewenteld.
Type	Exogeen
Berekening	€ 300.000
Beheersing	Het BTW-effect wordt meegenomen in investeringsbesluiten.

5.2 Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf beschrijven we het beleidskader voor het onderhoud van kapitaalgoederen.

Kapitaalgoederen worden onderscheiden in vaste en vlottende activa, die als bezittingen op de balans staan en waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. In het kader van deze paragraaf gaat het om de vaste activa, zoals bedrijfsgebouwen. Ze onderscheiden zich doordat ze voor hun instandhouding en verbetering structureel een substantieel beslag op middelen in de exploitatiebegroting leggen. Dit geldt niet voor de financiële activa en de bedrijfsmiddelen (vlottende activa) omdat die frequent worden vervangen.

Gebouwen

Veiligheidsregio Twente (VRT) heeft in totaal 39 gebouwen in gebruik (45.000 m2 BVO) waarvan er 30 in eigendom zijn van de VRT. De Brandweer Twente heeft hier 31 gebouwen (31.500 m2 BVO) van in gebruik (de brandweerkazernes). Het beheer van de vastgoed portefeuille is belegd bij de sector Beheer & Techniek van Brandweer Twente. Het team Service & Beheer heeft hiertoe een Servicedesk ingericht die 24 uur per dag en 7 dagen in de week bereikbaar is voor storingen, klachten en schades.

De organisatie heeft in 2013 het onderhouds- en beheersplan opgesteld. Het plan is in de begroting structureel afgedekt. De onderhoudsuitgaven kunnen wel per jaarschijf fluctueren, zoals is gebleken in boekjaar 2015. Gestreefd wordt naar een zo stabiel mogelijk meerjarig kostenpatroon. In de afgelopen jaren zijn de gebouwen qua onderhoud op orde gebracht. In 2014 zijn de buitenschillen aangepakt, in 2015 alles binnen in de gebouwen. In de komende jaren zal het accent komen te liggen op het bijhouden van het onderhoudsniveau en zal de nadruk komen te liggen op energiereductie (vermindering CO-2 uitstoot).

Het meerjarige onderhoud is in 2015 langjarig aanbesteed. Ook een groot deel van de gebouwgebonden servicelasten (energie, catering, groenvoorziening en warme drankenvoorziening) zijn of worden op korte termijn conform de daartoe geldende procedure aanbesteed. Verder is een benchmark-traject (in samenwerking met de Veiligheidsregio Haaglanden) in gang gezet voor het vastgoeddossier die in de komende jaren meer inzicht zal verschaffen in welke vastgoedbeslissingen vanuit beleidsmatig en financieel opzicht het meest doeltreffend zijn.

Materieel

In 2014 is het dienstvoertuigenplan vastgesteld. Het daaruit volgende implementatietraject is intussen afgerond. Het plan omvat onder meer een pilot voor het gebruik van elektrische voertuigen. Conclusies daarover worden getrokken in 2016.

In 2014 is voorts besloten tot een forse herschikking en reductie van het grootschalig materieel. Daarmee is inhoud gegeven aan een deel van de totale bezuinigingsopgave. De reductie wordt momenteel fasegewijs doorgevoerd (in gelijke tred met de wijze waarop de taakstelling fasegewijs wordt doorgevoerd in de begroting. Het plan is sinds eind 2015 in uitvoering.

Voor de komende periode staat verder het volgende project op stapel:

- Schoon werken
- Vervangen 3 hulpverleningsvoertuigen, 3 redvoertuigen, 2 waterongevallenvoertuigen en 4 haakarmvoertuigen (aanbestedingen zijn afgerond)
- Aanbesteding tankautospuiten

Vervangingsinvesteringen

Naast het onderhoud van kapitaalgoederen investeert Veiligheidsregio Twente binnen de kaders van deze begroting in reguliere vervanging van kapitaalgoederen. De vervangingsinvesteringen worden planmatig uitgevoerd om budgettaire en aanbestedingstechnische redenen. De investeringsplanning wordt daarbij intern periodiek geactualiseerd. Het laatste indicatieve beeld daarvan voor de komende periode (2016-2018):

Gebouwen	2,2 mln.	2,1 mln.	9,0 mln.
Materieel	2,8 mln.	2,5 mln.	0,4 mln.
Materialen	2,2 mln.	0,3 mln.	0,3 mln.
ICT	1,3 mln.	0,1 mln.	0,1 mln.
Totaal	8,5 mln.	4,9 mln.	9,8 mln.

In de begroting wordt impliciet rekening gehouden met een gemiddelde vervangingsinvesteringsruimte van € 5,4 mln. (= niveau afschrijvingen). De geplande investeringsuitgaven stijgen hier substantieel boven uit. Grotendeels is de discrepantie financieel houdbaar, omdat in achterliggende jaren investeringen in materieel zijn getemporeerd en momenteel dus ruimte zit in de begroting. Voor een deel is het verschil toe te schrijven aan het BTW-knelpunt, zoals in de risicoparagraaf beschreven. De hier vermelde bedragen zijn inclusief BTW. De organisatie neemt geleidelijk passende maatregelen om dit knelpunt weg te nemen.

De investeringsplanning gaat uit van "de going-concern". Daarbinnen worden accenten verlegd, omdat moet worden ingespeeld actuele thema's, zoals "schoon werken". De vervangingsinvestering in gebouwen in 2018 houdt verband met beoogde nieuwbouw van de afgeschreven kazerne in het centrum van Almelo, één van de hoofdlocaties van de brandweer.

5.3 Bedrijfsvoering

Veiligheidsregio Twente (VRT) is een organisatie van brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, rampenbestrijding en crisisbeheersing onder één regionale bestuurlijke regie. Elke kolom vormt een zelfstandig organisatieonderdeel binnen de VRT en heeft daarin haar eigen taken en verantwoordelijkheden. Met betrekking tot bedrijfsvoeringstaken is afgesproken dat deze in gezamenlijkheid worden opgepakt voor de kolommen brandweer, GHOR en veiligheidsbureau waarbij de brandweerkolom daarop regie voert. Politie Twente heeft haar eigen bedrijfsvoering georganiseerd en haakt alleen aan daar waar nodig.

Binnen Brandweer Twente is het team Mens en Middelen (sector Strategie en Ondersteuning) verantwoordelijk voor diverse bedrijfsvoeringsdossiers. Denk daarbij aan de taakgebieden HRM (inclusief Management Development, organisatieontwikkeling en Talentontwikkeling), Financiën, Strategische inkoop, Fitheid & Arbo, Management ondersteuning, Post & archief en de Recepties. Deze taakgebieden (met uitzondering van managementondersteuning en recepties) worden daarbij tevens uitgevoerd voor het veiligheidsbureau en de GHOR.

De medewerkers van de brandweer nemen de strategische en tactische onderdelen van deze taakgebieden voor hun rekening. Het operationele deel van deze taakgebieden wordt veelal ingekocht bij het Bedrijfsbureau Regio Twente. Afspraken hierover zijn vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst (DVO) dat onlangs verlengd is voor de periode 2016-2017 en periodiek geëvalueerd wordt. Doelstellingen die onder andere ten aanzien van bedrijfsvoering zijn geformuleerd:

- Uitvoering geven aan de Planning en Control cyclus en deze waar nodig door ontwikkelen (begroting, jaarrekening, tussentijdse rapportages);
- Financieel beleid en beheer (kaderstelling, treasury);
- Financieel control (incl. AO / IC-vraagstukken);
- Regie voeren op het proces rondom de invulling van de bezuinigingsopgave 2015-2019;
- Implementatie zaakgericht werken ten aanzien van post en archief;
- Advisering op inkooptrajecten en specifiek Europese aanbestedingen;
- Uitvoering geven aan het inkoopbeleid en dat waar mogelijk door ontwikkelen;
- Beheer en managementrapportage Verzekeringportefeuille;
- Begeleiding geven aan het BMO traject;
- Implementeren nieuwe onderdelen binnen het HR beleid waaronder: EHRM, Jobcrafting en formatiebeheer;
- Vrijwilligersagenda opstellen in samenwerking met vrijwilligers en hoofdwerkgevers;
- Uitvoering geven aan arbobeleid, PPMO bestendigen en implementatie fysieke oefenmomenten.

Ten behoeve van de afstemming rondom bedrijfsvoeringsprocessen heeft de organisatie een overleg (Bedrijfsvoeringsoverleg / BVO) ingesteld waarin de kolommen brandweer, GHOR en veiligheidsbureau zijn vertegenwoordigd. Daarnaast vindt daar waar nodig en/of gewenst uiteraard overleg en afstemming plaats met het Bedrijfsbureau van de Regio Twente (BRT).

5.4 Verbonden partijen

Deze paragraaf betreft derde rechtspersonen waarmee Veiligheidsregio Twente een bestuurlijke én financiële belang heeft, door een participatie in een vennootschap of deelnemingen in stichtingen. Met een bestuurlijk belang bedoelen we een zetel in het bestuur van een deelneming of stemrecht. Een financieel belang houdt in dat de organisatie middelen ter beschikking heeft gesteld en die verliest bij faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij op haar verhaald kunnen worden. Van een financieel belang is ook sprake als Veiligheidsregio Twente bij liquidatie van een derde rechtspersoon middelen uitgekeerd kan krijgen.

In de overzichten hieronder wordt een opsomming gegeven van relevante verbonden partijen:

Vereniging van Eigenaren genaamd Hulpverlenings-diensten. Gevestigd aan de Demmersweg 55 (Westermaat) te Hengelo.		Informatie
1.	Doelstelling	De vereniging opereert conform de vastgestelde reglement als bedoeld in artikel 111d, Boek 5 van het B.W., welk reglement bestaat uit een Modelreglement bij Splitsing Appartement. Daarnaast is opgenomen dat het bepaalde in annex 1 uitdrukkelijk niet van toepassing is en zijn aanvullingen en wijzigingen op het modelreglement in de splitsingsakte vermeld.
2.	Bestuurlijk belang en financieel belang	De eigenaren in de gemeenschap zijn stemgerechtigd voor de volgende delen: <ul style="list-style-type: none"> • Veiligheidsregio Twente 52 stemmen • Stichting Ambulance Oost 48 stemmen Het bestuur van de vereniging bestaat uit twee bestuurders van Veiligheidsregio Twente namelijk de portefeuillehouder Financiën en de secretaris VRT en één bestuurder (directeur) van de Stichting Ambulance Oost. Veiligheidsregio Twente bezit 52 procent eigendomsrecht van het onroerend goed. Zij kan voor 52/100 deel aansprakelijk gesteld worden bij een faillissement of bij een financieel probleem.
3.	Mate van beïnvloedbaarheid in bedrijfsvoering	Ruime invloed op bedrijfsvoering is mogelijk via de benoemde bestuurders en de meerderheid van stemmen.
4.	Eigenvermogen begin 2015 Eigenvermogen eind 2015	11.240,- 55.214,-
5.	Vreemd vermogen begin 2015 Vreemd vermogen eind 2015	38.346,- 53.729,-
6.	Jaarresultaat 2015	43.974,-

Stichting Meldkamer Twente Gevestigd aan de Demmersweg 55 (Westermaat) te Hengelo.		Informatie
1.	Doelstelling	Het bevorderen van multidisciplinaire samenwerking van de meldkamers van de Politie Twente, Ambulance Oost en Veiligheidsregio Twente, door het faciliteren van ondersteunende processen. Zij tracht haar doelstelling te bereiken door het verwerven en exploiteren van infrastructuur en andere voorzieningen.
2.	Bestuurlijk belang en financieel belang	De stichting wordt financieel gevoed door de achterliggende organisaties. (Politie, Ambulance Oost en VRT). Het stichtingsbestuur wordt gevormd door de directeurs van de verschillende hulpverleningsdiensten.
3.	Mate van beïnvloedbaarheid in bedrijfsvoering	De beïnvloedbaarheid in de bedrijfsvoering is redelijk groot gelet op het lidmaatschap van VRT in het stichtingsbestuur.
4.	Eigenvermogen begin 2015 Eigenvermogen eind 2015	470.296,- 571.803,-
5.	Vreemd vermogen begin 2015 Vreemd vermogen eind 2015	104.439,- 142.411,-
6.	Jaarresultaat 2015	101.507,-

5.5 Financiering

Treasury gaat over het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen en de hieraan verbonden risico's. Het in 2015 vastgestelde treasurystatuut stelt hiervoor de beleidskaders.

Het Rijk heeft met de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) en aanvullende regelgeving regels gesteld over hoe decentrale overheden hun geld en kapitaal beheren. De regeling schatkistbankieren houdt in dat overtollige middelen van decentrale overheden bij het ministerie van financiën moeten worden aangehouden. Het treasurystatuut sluit aan op de regelgeving en geeft ook de verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden weer. De Bedrijfsvoering Regio Twente is belast met de dagelijkse uitvoering van de treasury.

Belangrijke instrumenten voor de uitvoering van de treasury zijn de liquiditeitsplanning en de rentevisie. Deze worden met ingang van 2015 tweemaal per jaar opgenomen in een treasurybericht voor de portefeuillehouder Middelen.

Risico's

Door de wet Fido en aanvullende regelgeving zijn de risico's op de treasuryactiviteiten als beperkt te kwalificeren. De wet Fido stelt grenzen aan de mogelijkheid om goederen te financieren met kortlopende middelen (kasgeldlimiet) en maximeert de aflossing en renteherziening op aangetrokken leningen in enig jaar (renterisiconorm). Daarmee wordt het renterisico beperkt. Ook zijn er regels gesteld ten aanzien van het gebruik van derivaten, de vorm waarin leningen worden opgenomen of verstrekt en met welk soort instellingen financiële transacties mogen worden gedaan.

Door proactief uitvoering te geven aan de treasuryfunctie (periodiek opstellen liquiditeitsplanning en periodieke check op renteprognoses) zijn de restrisico's verder te verminderen.

Wettelijke kengetallen

Vanuit de regelgeving zijn er drie kengetallen die periodiek moeten worden berekend. De kasgeldlimiet en het schatkistbankierenpercentage worden achteraf gemiddeld per kwartaal berekend. Voor de renterisiconorm wordt vooruit gekeken met een berekening voor het komende jaar en een doorkijk naar de volgende drie jaren.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is opgenomen om de directe gevolgen van een snelle rentestijging te beperken. Deze limiet beperkt het aandeel van de financieringsbehoefte dat met kortlopend vreemd vermogen mag worden gefinancierd. Bij wet is het maximum gesteld op 8,2% van het begrotingstotaal. Dat komt voor de organisatie neer op een bedrag van ca. € 4,0 mln.

Schatkistbankieren

Schatkistbankieren houdt in dat decentrale overheden de verplichting hebben om hun middelen aan te houden bij het ministerie van financiën. Voor de middelen beneden het drempelbedrag (0,75% van het begrotingstotaal) geldt deze verplichting niet. Vanwege het schatkistbankieren wordt gestreefd naar het minimaliseren van de overtollige middelen.

Renterisiconorm

De renterisiconorm bepaalt dat van de vaste schuld jaarlijks een bedrag van maximaal 20% (c.a. € 9,9 mln.) van het begrotingstotaal onderhevig mag zijn aan renteherziening en herfinanciering. Hiermee is een grens gesteld aan het renterisico op de leningenportefeuille. De renterisicopercentage's voor de komende jaren (berekend op basis van het begrotingstotaal 2016) staan in onderstaande tabel.

	Maximum	2017	2018	2019	2020
Renterisiconorm	20%	0,0%	6,1%	0,0%	0,0%

Van één onderdeel van de langlopende leningenportefeuille loopt de termijn af in 2018. Het gaat om € 3 miljoen. Hiermee wordt ook voor de komende jaren de renterisiconorm niet overschreden.

Ontwikkeling treasuryfunctie

De belangrijkste stap in de verdere ontwikkeling van de treasuryfunctie is het verfijnen van de liquiditeitsplanning. Hiertoe moet met name de meerjareninvesteringsplanning scherper in beeld worden gebracht. De confrontatie van planning en realisatie zal ook bijdragen aan de verfijning.

5.6 Rechtmatigheid

De accountant ondersteunt het Algemeen Bestuur (AB) in haar controlerende functie. De door de accountant uit te voeren rechtmatigheidcontroles heeft daarbij als doel om vast te stellen dat de baten, lasten en balansmutaties tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de bepalingen in de wet- en regelgeving, bestaande uit externe wetgeving en interne regelgeving. Met andere woorden, er wordt gecontroleerd of het Dagelijks Bestuur (DB) bij het aangaan van transacties met financiële gevolgen de relevante bepalingen heeft nageleefd. Het gaat daarbij dus om de spelregels van het AB en hogere wet- en regelgevende organen die als norm gelden voor het DB bij het aangaan van transacties. Bij de interne regelgeving gaat het, om verordeningen en andere besluiten van het Algemene Bestuur. Besluiten van het Dagelijkse Bestuur vallen niet onder de rechtmatigheidcontrole, tenzij de controle hiervan verplicht is op basis van hogere regelgeving, besluiten c.q. verordeningen.

Bij rechtmatigheid in het kader van de accountantscontrole bestaat er een duidelijke relatie met het financiële beheer. Er moet worden vastgesteld dat baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Het gaat hierbij om de financiële beheershandelingen. Voorbeelden hiervan zijn:

- Overdrachten aan of van natuurlijke personen en rechtspersonen (bijvoorbeeld subsidies, uitkeringen, belastingen en heffingen).
- Transacties waarbij een tegenprestatie wordt verkregen of geleverd.
- Financieringen, waaronder opgenomen en uitgezette leningen en daarbij behorende rente en aflossingen.
- Vermogensmutaties zoals mutaties van reserves en voorzieningen en de afschrijvingsystematiek.

Op basis van de begroting 2017 komt dit neer op een bedrag van € 492.500. Deze marge (goedkeuringstolerantie) moet worden opgevat als een maximaal cumulatief toegestane afwijking, die de accountant hanteert voor het onthouden van de goedkeurende verklaring. Voor rapportage van afwijkingen geldt overigens een grens van € 100.000 (rapportagetolerantie).

De accountant zal haar conclusies mede baseren op de uitkomsten van de zogenaamde verbijzondere interne controles (hierna VIC). Deze controles worden gedaan uit het intern controleplan door medewerkers van Regio Twente (RT) en/of de VRT.

Intern controleplan

Voor de toetsing op de rechtmatigheid is een intern controleplan opgesteld. Hierin worden periodiek verschillende onderwerpen volgens vastgestelde protocollen behandeld. Het IC plan is gericht om te kunnen beoordelen of de processen rechtmatig verlopen. Het IC plan geeft vorm en inhoud aan het gehele systeem van interne controles, dat gericht is op beheersing van processen met een directe financiële relevantie.

Het Interne Controleplan wordt vooraf getoetst door de accountant, zodat het als onderdeel kan dienen voor haar interim- en jaarwerkzaamheden. Voor het identificeren van deze risicogebieden is de kostenopzet van de begroting als invalshoek genomen. In het plan is voor elk risicogebied aangegeven welke beheersmaatregelen zijn getroffen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan functiescheiding tussen inkoper en budgethouder. Deze invulling van een pakket organisatorische maatregelen dat nodig is voor een goed functionerend financieel beheer wordt aangeduid met de inrichting van de administratieve organisatie.

Het restrisico voor deze risicogebieden wordt afgedekt door middel van de verbijzondere controle (d.w.z. de steekproefsgewijze controle achteraf). De uitvoering van de verbijzondere interne controles is grotendeels neergelegd bij medewerkers van de Regio Twente. Op deze wijze wordt de onafhankelijkheid van de interne toets op de financiële rechtmatigheid beter geborgd. De onderstaande geldstromen worden periodiek gecontroleerd.

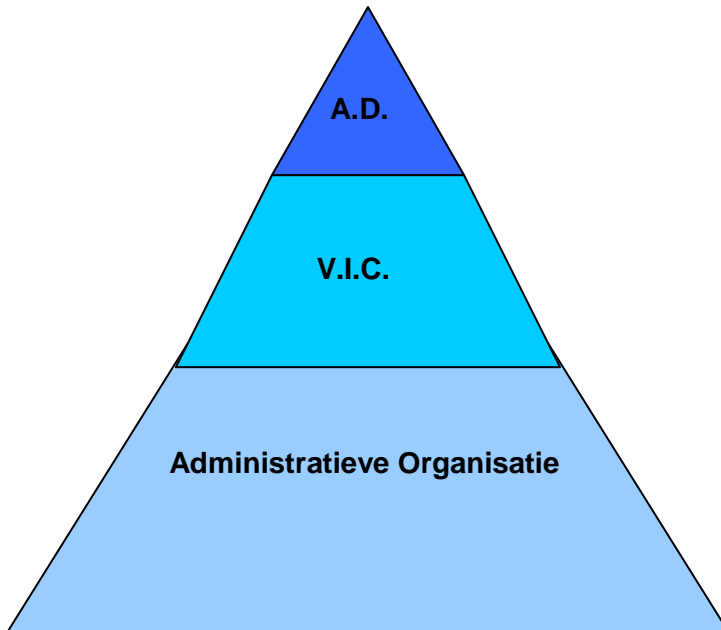
- Inkoop (verwerken en betalen inkoopfacturen:
  - bestelling en controle levering;
  - fiattering en betaling factuur.
- Aanbestedingen
- Personeel en salarissen:
  - aanstelling, bevordering en ontslag;
  - salarisadministratie;
  - verloning vrijwillige brandweer.
- Opbrengsten:
  - Openbaar Brandmeldsysteem (OMS);
  - brandweer oefeningen.
- Subsidies:
  - verworven subsidies.

- Memoriaal boekingen:
  - algemeen en specifiek op kapitaalslasten.
- Treasury:
  - opnemen van gelden.

Over de steekproefsgewijze controle (VIC) wordt gerapporteerd. Per deelwaarneming wordt controleverslag met bevindingen ingevuld. Deze verslagen met bijlagen en eventuele opmerkingen worden gebundeld in een dossier Interne Controle vastgelegd. Dit dossier wordt aan de accountant ter beschikking gesteld.

Voor de rechtmatigheid is van belang hoe de administratieve organisatie is ingericht, op basis van de inrichting wordt bekeken welke VIC nodig zijn ter beheersing van de risico's. De accountantsdienst (A.D.) baseert haar conclusies mede op de VIC.

6 Financiële begroting 2016

6.1 Overzicht van baten en lasten en de toelichting

Programma	Lasten*	Baten*	Saldo	Per inwoner**
Veiligheidsbureau	€ 2.235.818	€ 1.779.313	€ 456.505	€ 0,73
Brandweer	€ 45.272.509	€ 5.109.772	€ 40.162.737	€ 64,08
GHOR	€ 1.485.587	€ 826.686	€ 658.901	€ 1,05
Gemeenten	€ 258.481	€ 232.396	€ 26.085	€ 0,04
Totaal	€ 49.252.395	€ 7.948.167	€ 41.304.228	€ 65,90

* betreft de som van alle lasten en baten op productniveau/ projectniveau

** aantal inwoners per 1-1-2016 is geraamd op 626.756

6.2 Financiële uitgangs- en aandachtspunten

a. Basis begrotingskader 2017

De begroting van het lopende begrotingsjaar vormt in eerste aanleg het financiële kader voor de begroting van het komende begrotingsjaar. Het fundament voor deze begroting is grotendeels neergelegd in het principebesluit tot regionalisering d.d. 22 februari 2012.

b. Loon- en prijscompensatie

De cijfers van de Macro Economische Verkenning (MEV), halfjaarlijks uitgevoerd door het Centraal Plan Bureau (CPB), dienen als basis voor de berekening van de compensatie van loon- en prijsstijgingen¹. In voorgaande jaren werd de MEV van maart / april afgewacht. Gezien de nieuwe begrotingstermijnen voor gemeenschappelijke regelingen is dit qua planning niet meer mogelijk en moet de MEV van september 2013 worden aangehouden.

Het CPB houdt met een loonstijging van **2,3%** voor het dienstjaar 2016. Voor het dienstjaar 2017 is nog geen prognose afgegeven. Daarom wordt op dit punt de begrotingsrichtlijn, zoals meegedeeld in de bijgesloten brief van gemeenten, gevolgd: het cijfer voor 2016 wordt ook van toepassing verklaard voor 2017. Voor dienstjaar 2017 wordt dus eveneens een loonstijging van **2,3%** geraamd.

Noot:

Het verschil tussen de geraamde en de werkelijke ontwikkeling van de loonsom, voor het zover CAO-ontwikkelingen of mutaties in het stelsel van sociale zekerheid betreft, wordt, indien sprake is van een betekenisvolle afwijking, separaat tussentijds verrekend met de gemeenten.

Het CPB rekt voorts met een prijsstijging van **0,9%** voor het dienstjaar 2016 die ook op extrapolatiebasis wordt gehanteerd voor dienstjaar 2017. Conform de gemeentelijke brief over de begrotingsrichtlijnen wordt de prijscompensatie vanaf het begrotingsjaar 2015 nacalculatorisch herrekend. Het CPB heeft de inflatiecijfers voor 2015 en 2016 cumulatief verder naar beneden bijgesteld met 0,7%. Om die reden zijn de prijsindex-gerelateerde budgetten voor het begrotingsjaar 2017 opgehoogd met **(0,9% +/- 0,7%)= 0,2%**

b1. Grondslag voor de loonsom

Ten behoeve van het principebesluit is in het zogeheten normalisatietraject de formatie van de brandweer doorgerekend op basis van max-1 van de functieschaal plus een dekking voor de kosten van zogenaamde "uitlooschalen". Dit vormt tevens de grondslag voor de loonsom van 2017. Dezelfde grondslag (max-1 van de functieschaal) wordt eveneens voor de overige kolommen van de organisatie toegepast. Voor beschikbare vacatures wordt met ingang van 2015 de "max-2"-regel als grondslag genomen.

1

CPB grondslag looncompensatie: loonvoet sector overheid

CPB grondslag prijscompensatie: prijs overheidsconsumptie netto materieel (IMOC)

c. FPU (Flexibel Pensioen) / FLO

Voor brandweerfunctionarissen met een bezwarende functie geldt het FLO-overgangsrecht. De bezwarende functies komen voor in een viertal gemeenten (Almelo, Hengelo, Enschede en Borne). De financiële implicaties van de regeling zijn voor rekening van de desbetreffende gemeenten (gesloten systematiek).

De uitgangspunten die liggen onder de berekening van de FLO-kosten zijn in de lente van 2012 met de gemeenten overeengekomen. Ook bestaat er consensus over de dekking van deze kosten. In 2017 volgt een eerste herijking van de uitgangspunten die liggen onder de financiering van het FLO-overgangsrecht.

d. Kapitaallasten

Rentelasten en rentebaten

De omslagrente is de laatste jaren stapsgewijs naar beneden bijgesteld van 4,5% in begrotingsjaar 2014 naar 2,8% in begrotingsjaar 2016. Dit percentage komt overeen met de werkelijke rentevoet van de organisatie. Voor de komende periode worden geen grote wijzigingen voorzien in de leningenportefeuille van de organisatie, die van serieuze invloed zijn op de gewogen gemiddelde rentevoet. Om die reden hanteert Veiligheidsregio Twente voor begrotingsjaar 2017 eveneens een omslagrente van **2,8%**.

Vervangingsinvesteringen

De investeringsruimte blijft op peil door de kapitaaluitgaven die in de begroting zijn afgeschreven, op te voeren als vervangingsinvestering. Vervangingsinvesteringen worden met ingang van 2015 gecorrigeerd voor inflatie. Hierbij geldt eveneens het herrekenende IMOC-cijfer van het CPB (voor 2017 dus **0,2%**).

In voorgaande jaren zijn de vervangingsinvesteringen tegen historische uitgaafprijs geraamd. Reden voor de wijziging is het breedgedragen standpunt dat eventuele discussies over bezuinigingen separaat moeten worden gevoerd in plaats van dat de bezuinigingen via de techniek van begroten aan de verbonden partij als Veiligheidsregio Twente worden opgelegd. Het bevriezen van de investeringsruimte is in feite een verkapte taakstellende bezuiniging.

e. Tarieftaken

Voor taken, die niet via de algemene bijdrage van gemeenten worden bekostigd, gelden tarieven die alle bedrijfskosten moeten afdekken. Deze tarieven, gerelateerd aan een reëel te verwachten omzet, dienen tenminste een kostendekkend exploitatieresultaat op te leveren.

f. Financieringssystematiek

Op 29 juni 2015 heeft het algemeen bestuur besloten om de zogenaamde Cebeon-norm als grondslag te nemen voor de verdeling van de gemeentelijke bijdrage. Daarbij is eveneens een ingroeipad afgesproken. Op 12 oktober jl. is met het algemeen bestuur een nadere technische uitwerking van het Cebeon-model overeengekomen. Deze technische uitwerking vormt dan ook de basis voor de financieringssystematiek voor de begroting 2017. In concreto komt het neer op de volgende uitgangspunten:

- Grondslag voor de maatstafaantallen in enig begrotingsjaar (t): septembercirculaire t-2.
- Grondslag voor de verdeelmodule: de per 15 maart (t-1) bekende bedragen per maatstaf.
- Het ingroeipad wordt geprojecteerd op het herverdeeffect, zoals weergegeven in de programmabegroting 2016. Voor het begrotingsjaar 2017 bedraagt de verevening 50% van het herverdeeffect.
- Het rekeningresultaat wordt na rato inbreng verrekend met gemeenten (dus met inbegrip van de werking van het ingroeipad, zolang die van kracht is).

Er vindt geen nacalculatie plaats vanwege bijstelling van de maatafaantallen voor enig jaar. De septembercirculaire t-2 blijft leading.

6.3 Meerjarenraming 2017-2020

Het meerjarenperspectief en daarin de ontwikkeling van de gemeentelijke bijdrage is hieronder beknopt weergegeven. De uitgangspunten die in de meerjarenraming zijn gehanteerd worden weergegeven onder het meerjarenoverzicht.

PROGRAMMA	Lasten				Baten			
	Begroting	Mutatie t.o.v. vorig jaar			Begroting	Mutatie t.o.v. vorig jaar		
		2017	2018	2019		2020	2017	2018
Alle bedragen X 1.000,-								
VRT								
Brandweer	€ 45.272	€ 674	€ 687	€ 701	€ 5.109	€ 97	€ 97	€ 15
GHOR	€ 1.486	€ 25	€ 25	€ 26	€ 826	€ -	€ -	€ -
Multidisciplinair	€ 2.236	€ 32	€ 32	€ 33	€ 1.779	€ -	€ -	€ -
Gemeenten	€ 258	€ 4	€ 4	€ 4	€ 232	€ -	€ -	€ -
TOTAAL VRT	€ 49.252	€ 734	€ 748	€ 763	€ 7.946	€ 97	€ 97	€ 15
Cumulatief	€ 49.252	€ 49.986	€ 50.734	€ 51.497	€ 7.946	€ 8.043	€ 8.140	€ 8.155

Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage

2017	€ 41.306
2018	€ 41.943
2019	€ 42.594
2020	€ 43.342

In de meerjarenraming zijn alle financiële taakstellingen verwerkt.

Uitgangspunten bij meerjarenraming:

- 1) Loon- en prijscompensatie zijn meerjarig geraamd op 1,5% (gewogen gemiddelde van huidige CPB-cijfers).
- 2) De afschrijvingscomponent van de kapitaallasten worden geïndexeerd met 1,5% (gewogen gemiddelde van huidige CPB-cijfers)
- 3) Risico's, zoals beschreven in par. 5.1.3 treden niet op of worden eigenstandig opgevangen.
- 4) Nieuw beleid is geraamd op 0.
- 5) Taakstellende bezuinigingen zijn conform besluit verwerkt en gerealiseerd.

6.4 Specificatie stijging gemeentelijke bijdrage

Vergelijking gemeentelijke bijdrage

Bijdrage primitieve begroting 2016	€ 40.525.536
Totale bijdrage 2017	€ 41.304.228
Per saldo een stijging van de bijdrage 2017 t.o.v. de primitieve begroting 2016	<u>€ 778.692</u>

Uitgangspunten begroting 2017

b) - Looncompensatie	€ 802.101
- Prijscompensatie	€ 21.757
- Grondslag voor de loonsom (vacatures max-2)	€ 9.489
- Mutatie kapitaallasten (vervangingsinvesteringen)	€ 21.663
Totaal van de effecten van de uitgangspunten van de begroting 2017	<u>€ 855.010</u>

Principebesluit 22-12-2012

- Structurele taakstelling m.i.v. 2017	€ 150.000-
- Verlaging garantiebijdrage	€ 73.682

Ontwikkelingen BDUR

- Korting Rijksbijdrage	€ 146.000
- Taakstelling i.v.m. korting Rijksbijdrage	€ 146.000-
	<u>€ 76.318-</u>

Totaal stijging gemeentelijke bijdrage	<u><u>€ 778.692</u></u>
---	-------------------------

Bijlagen

Bijlage 1 Productenmatrix

Veiligheidsbureau

1. Voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing
2. Bestuursondersteuning en bedrijfsvoering
3. Planvorming
4. Evenementen
5. Risico- en crisiscommunicatie
6. Informatiemanagement
7. Kwaliteitsmanagement
8. Uitvoeren van landelijke doelstellingen
9. Meldkamer
10. Grensoverschrijdende samenwerking
11. Innovatie

Brandweer

- Brandveiligheid

1. Voorlichting
2. Educatie
3. Advies brandveiligheid
4. Advies industriële veiligheid, fysieke veiligheid en omgevingsbeleid
5. Advies evenementen en tijdelijke vergunningen
6. Intern advisering op basis van risico-inschatting, scenario-analyse, gevaarduiding etc.
7. Ontwikkelen en uitvoeren lesprogramma's voortgezet onderwijs en geven voorlichting anders dan team BVL
8. Controles brandveiligheid
9. Objectinformatie (bereikbaarheidskaarten en aanvalsplannen)

- Vakbekwaamheid & Kennis

1. Opleiden
2. Oefenen
3. Fitheid
4. Brandonderzoek
5. Coördineren, aanjagen en bevorderen van het leren van mono- en GRIP incidenten
6. Organiseren en begeleiden van leertafels en kenniskringen
7. Versnellen van innovaties door benutten van Safety Fieldlab en door verbinden van interne en externe kennis rondom specifieke thema's
8. Exploitatie van Troned en Safety Fieldlab

- Beheer & Techniek

1. Onderhoud Persoonlijke Beschermingsmiddelen (PBM), ademlucht en kleding. Keuren en certificeren van alle PBM en meetapparatuur. Onderhoud ademlucht van TSC
2. Schade reparatie, innovatie en reparatie materieel en materiaal (waaronder specialistische voertuigen). Onderhoud WVD en AGS uitrusting
3. Onderhoud, keuringen en reparatie van materieel. Onderhoud en keuringen aan inventaris en uitrustingen van voertuigen
4. Materieel en gebouwen
5. Planning en logistiek

- Repressie

1. Basis brandweezorg
2. Specialistische brandweezorg
3. Leiding en coördinatie

- Strategie & Ondersteuning

1. Inkoop en Financiën
2. Organisatie en Personeel
3. Fitheid en Arbo
4. Ondersteunende taken
5. Beleids- en bestuursadvisering
6. Communicatie

7. Basisomgeving
8. Operationele informatievoorziening

Gemeenten

1. Gemeentelijke kolom

GHOR

1. Risicobeheersing GHOR
2. Preparatie, repressie en nazorg
3. Opleiden, trainen en oefenen
4. Materieel
5. Operationele planvorming
6. Beleid en bestuur
7. Netwerkmanagement

Bijlage 2 Lijst met afkortingen

AB	Algemeen Bestuur
AC	Algemeen Commandant
AD	Accountantsdienst
AGS	Adviseur Gevaarlijke Stoffen
AMVB	Algemene Maatregel Van Bestuur
AO	Administratieve Organisatie
AOV	Ambtenaar Openbare Veiligheid
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
BDUR	Besluit doeluitkering bestrijding van rampen en zware ongevallen
BERAP	Bestuursrapportage
BOGO	Brandweer Opleidingen Gelderland Overijssel
BRT	Bedrijfsbureau van de Regio Twente
BRW	Brandweer
BRZO	Besluit Risico's Zware Ongevallen
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BVL	Brandveilig Leven
BVO	Bruto vloeroppervlakte
BVR	Besluit Veiligheidsregio's
BZ	Bevolkingszorg
BZK	ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
BZOO	Bevolkingszorg Op Orde
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CPB	Centraal Plan Bureau
DB	Dagelijks Bestuur
DITSS	Dutch Institute for Technology Safety & Security
DPG	Directeur Publieke Gezondheid
DVO	Dienstverleningsovereenkomsten
Fido	Financiering decentrale overheden
FLO	Functioneel Leeftijdsontslag
FPU	Flexibel Pensioen en Uittreding
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdings Procedure
HIN	Hoofd Informatie
HKZ	Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector
HRM	Human Resources Management
HSD	the Hague Security Delta
IC	Interne Controle
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
IFV	Instituut Fysieke Veiligheid
IMOC	Prijsmutatie netto materiële overheidsconsumptie
ISDN	Integrated Services Digital Network
IVZ	Integrale Veiligheidszorg
LCMSGZ	Landelijk Crisis Management Systeem Geneeskundige Zorg
LMO	Landelijke Meldkamer Organisatie
MEV	Macro Economische Verkenning
OM	Openbaar Ministerie
OMS	Openbaar Brandmeld Systeem
OTO	Opleiden, Trainen en Oefenen
OVD	Officier van Dienst
PBM	Persoonlijke Beschermingsmiddelen
PDC	Productdienstencatalogus
PG	Publieke Gezondheid
PPMO	Periodiek Preventief Medisch Onderzoek
P&C	Planning & Control
RBC	Raad van Brandweercommandanten
RCC	Regionaal Coördinatiecentrum
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
SMART	Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch & Tijdsgebonden
STOOM	Structureel Terugdringen van Onechte en Ongewenste Meldingen

TRONED	Trainingscentrum Oost-Nederland
TSC	Twente Safety Campus
TS&S	Twente Safety & Security
VIC	Verbijzondere Interne Controle
VNOG	Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland
VRT	Veiligheidsregio Twente
VTH	Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving
V&J	ministerie van Veiligheid en Justitie
WABO	Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht
WMO	Wet Maatschappelijk Ondersteuning
WVD	Waarschuwing- en VerkenningDienst
WVR	Wet Veiligheidsregio's

Bijlage 3 Gemeentelijke bijdrage 2017 o.b.v. Cebeon-norm (cluster OOV, subcluster 120)

Grondslag maatstafaantallen: septembercirculaire 2015, uitkeringsjaar 2017

Grondslag verdeelmodule: per 15 maart (t-1) bekende verdeelmodule: ontleend aan de septembercirculaire 2015

Gemeente	Bijdrage 2016	Autonome groei	Effect herijking GF	Bijstelling ingroeipad 75% => 50%*	Bijdrage 2017
Almelo	4.829.523	95.524	-334.798	47.282	4.637.531
Borne	1.072.649	23.182	-45.870	44.612	1.094.575
Dinkelland	1.535.983	28.190	238.948	-22.955	1.780.167
Enschede	12.268.703	233.469	-208.058	-39.216	12.254.897
Haaksbergen	1.351.190	27.103	-7.031	19.784	1.391.045
Hellendoorn	1.982.723	37.626	7.855	-8.189	2.020.014
Hengelo	5.903.028	110.803	-240.721	-45.497	5.727.613
Hof van Twente	2.337.350	40.420	183.449	-77.918	2.483.302
Losser	1.388.196	24.281	93.350	-41.507	1.464.321
Oldenzaal	1.779.775	38.507	-121.967	74.753	1.771.068
Rijssen / Holten	2.046.606	39.769	5.328	7.697	2.099.399
Tubbergen	1.065.754	23.800	195.370	57.420	1.342.344
Twenterand	1.683.546	32.233	163.165	-2.020	1.876.924
Wierden	1.280.511	23.784	70.980	-14.245	1.361.029
	40.525.536	778.692	0	0	41.304.228

* in het AB van 12 oktober 2015 is besloten om het ingroeipad in de begrotingsperiode 2016-2018 (achtereenvolgens 75%, 50% en 25%) te projecteren op het herverdeeleffect, zoals in de begroting 2016 tot uitdrukking gebracht.

Bijlage 4 Geraamde totaal saldo van baten en lasten

	Begroting 2017		
	Baten	Lasten	Saldo
Programma's			
Veiligheidsbureau	€ 1.779.313	€ 2.235.818	€ 456.505
Brandweer	€ 5.109.772	€ 45.272.509	€ 40.162.737
GHOR	€ 826.686	€ 1.485.587	€ 658.901
Gemeenten	€ 232.396	€ 258.481	€ 26.085
Subtotaal programma's	€ 7.948.167	€ 49.252.395	€ 41.304.228
Algemene dekkingsmiddelen	€ -		
Gemeentelijke bijdragen	€ 41.304.228		€ 41.304.228-
Resultaat voor bestemming	€ 49.252.395	€ 49.252.395	€ -
Resultaatbestemming			
Resultaat na bestemming	€ 49.252.395	€ 49.252.395	€ -

- = voordelig saldo

+ = nadelig saldo

Bijlage 5 Financiële kengetallen VRT

Onderstaand een weergave van de financiële kengetallen, voor zover relevant voor een gemeenschappelijke regeling:

Kengetal	<i>primo 2016</i>	primo 2017	ultimo 2017
netto schuldquote	102,31%	110,73%	109,28%
netto schuldquote, gecorrigeerd	102,16%	110,58%	109,13%
solvabiliteit	1,14%	0,00%	0,00%

Toelichting:

Netto schuldquote

Veiligheidsregio Twente is een relatief kapitaalintensieve organisatie (veel kazernes, specifiek materiaal en specialistische materialen). Daardoor heeft de organisatie een doorlopende grote financieringsbehoefte. Hiervoor wordt in de regel vreemd kapitaal aangetrokken. De schuldquote stijgt in 2016 omdat de geplande investeringen uitstijgen boven het niveau aan afschrijvingen. In 2017 blijft de schuldquote nagenoeg constant.

Solvabiliteit

De solvabiliteitspositie van de organisatie lijkt precair. Maar dit getal is vertekend door een negatief FLO-bestandsdeel ad € -1,9 mln. dat in het saldo besloten zit. Over de oplossing van dit negatieve bestandsdeel zijn sluitende afspraken gemaakt met de gemeente Enschede.